

„Komolyan kell vennünk mind a nemzeti, mind a keresztény elkötelezettséget. A kettőt azonban ne mossuk össze, mert azzal mindkettőt gyengítjük és hiteltelenítjük!”

Égtájékoztató ► 3. oldal

„A testvérem testvére ugyan nem unokatestvérem, mégis ezt a kifejezést használta köszöntőjében a finn *Hannu Laasio* az oltszakadati templom évszázados falai között.”

Unokatestvérek ► 5. oldal

„De vajon tudták-e a mindenkori presbiterok, hogy pontosan mi is a kötelességük? Ebben igazított el Kiss Bélának *Az evangélikus presbiter kötelességei* című füzet, amelyben meghatározza a presbiter fogalmát, feladatkörét és magatartását.”

A presbiterok kátéja – anno 1937 ► 13. oldal

Régi-új liturgikus sarok ► 2. oldal
Nemzetközi börtönmissziós imahét ► 6. oldal
A holnapi nap gondja ► 8. oldal
Erőt önt a csüggedőkbe ► 9. oldal
Látni, érteni, tenni ► 10. oldal
Lelkésznapló – Bukkanó ► 11. oldal

SEMPER REFORMANDA

„*En vagyok a jó pásztor.* János 10,14. Ez az íge csupa vigasztalás, mert gyönyörű képen érteti meg, hogy kicsoda Jézus, mi az ő tiszte, s milyen érzülettel van hozzánk. Kegyelemmel van hozzánk, s mi erre mindig bátran hivatkozhatunk. Hiszen éppen arra keresztelték meg, s az evangélium hozzá a pecsétes igazolvány, hogy én a Krisztus kedves báránya vagyok. Jó pásztor ő, aki megkeresi elveszett juhocskáját. Nem a törvény szerint bánik velem, nem követel, nem hajszol, nem fenyeget és nem ijesztget, sőt csupa édes kegyelmet gyakorol. Maga száll le hozzám, vállalára vesz, s nekem csak engednem kell, hogy hordozzon. Miért félnék hát akár a törvény mennydörgő retentéseitől, akár az ördögtől? Hiszen annak védelmében nyugszom, aki mindenét nekem adja, hordoz, megtart. Míg báránya maradok, míg Pásztoromat meg nem tagadom, s tőle botorul el nem szakadok – addig nem veszhetem el.”

► Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

FOTO: BREBOVSZKY PÉTER

Deákok és anyák élménnyel napja, felhője és virágai

A budapesti Deák Téri Evangélikus Gimnázium ünnepségéhez (*képiünkön*) hasonlóan többnyire verőfényes napsütésben „ballagott el” április utolsó napjaiban tizenkét evangélikus középiskolánk 1152 végzős diákja. A kissé bonyolulttá vált vizsgarendszernek köszönhetően náluk jóval többen, 1817-en veselkedtek neki ezen a héten a matúrának, azaz a továbbtanuláshoz szükséges értékes pontok megszerzését (is) célzó érettségi vizsgáknak.

Másnap, május elsején már a Deák térhez sem volt ilyen kegyes az időjárás, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) anyák napi – központi – ünnepségéről a Magyar Távirati Iroda (MTI) ekképp volt kénytelen – *Krétacsokor helyett fotókiállításal köszöntötték az anyákat az evangélikusok* címmel – tudósítani:

„Rekordkísérlettel készült meglepni a Deák téri evangélikus templom közössége az édesanyákat anyák napja alkalmából, a gigantikus méretűre tervezett krétarajzcsokrot azonban elmosta az eső, így csak a gödöllői és a nyíregyházi anyaotthon képeiből készült kiállítást nézhették meg az érdeklődők.

A vasárnapi program családi isten-

tisztelettel kezdődött a Deák téri evangélikus templomban. A szertartáson azok a gyermekek is részt vettek édesanyjukkal együtt, akik a Magyarországi Evangélikus Egyház anyaotthonaiban élnek. *Benczúr*

FOTO: MESZÁROS GÁBOR

Emese Munkácsy-díjas képzőművész segítségével a gyerekek anyák napi krétarajzot készítettek volna a templom előtti téren, de az eső elmosta az előre megrajzolt virágszá-

rat, így a program a tervezett megnyitóval folytatódott.

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium térről néző ablakaiban *Silóam tava* címmel *Lőrincz Ferenc* fotó- és festőművész, valamint *Fuszenacker Ferenc* fotográfus képeiből nyílt tárlat, amely május 20-ig tekinthető meg. A gödöllői és a nyíregyházi anyaotthonban élő anyákról és gyermekeikről készült kiállítást *Pröhle Gergely*, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője nyitotta meg.

Az intézményekben az elmúlt években 2500 rászoruló család fordult meg, olyanok, akiknek nem volt más választásuk, és nem élhetnek boldog és kiegyensúlyozott családi kötelékben – mondta Pröhle Gergely. Az anyaotthonok és azok dolgozói mindent megtesznek azért, hogy a hozzájuk segítségért érkezőket testileg és lelkileg is támogatni tudják.

Az evangélikus egyház a 2011-es egyszázalékos adófelajánlásokat mindenekelőtt a két anyaotthon támogatására fordítja – mondta a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője.

► EvÉlet-infó

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának nyilatkozata

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma, átérzve hazánk nehéz gazdasági helyzetét, csatlakozik azokhoz az egyéni és közösségi kezdeményezésekhez, amelyek célja a nyomasztó államadósági teher csökkentése. Ehhez a maga részéről úgy kíván hozzájárulni, hogy a hívei adományaiból és saját forrásaiból két darab mentőautót vásárol az Ország-

os Mentőszolgálat részére, összesen mintegy ötvenmillió forint értékben. Erre a célra várja a felajánlásokat az MEE 11707024-20478070 számú számlájára, „Mentőautó” jelzéssel.

Az országos presbitérium szándéka szerint az egyház feladatát-vállalásával felszabaduló összeg az államadósság csökkentésére fordítható.

„Mentő-akció”

Mi köze egyházunknak az ország nehéz gazdasági helyzetéhez? Mi köziünk a nyomasztó államadóssághoz? Ezekre az őszinte kérdésekre választ kaphatunk akár az *Evangélikus énekeskönyv* 485. énekéből is: „Áldás és békesség / Otthonunkra: szép hazánkra! / Itt fénylik ránk az ég, / Munkánkat ez a föld várja. / Édes gyümölcsét ha mi esszük, / Terhét, baját is vállra vesszük: / Szívvel és tettel úgy szeretjük!”

Ennek fényében nem lehet kétséges, hogy a kialakult helyzetben nekünk is meg kell találnunk – a testvéregyházak közösségében – az evangélikus választ: mit, mennyit és hogyan tudunk „vállra venni” a terhek és bajok sokaságából. Egyházunk országos presbitériuma április 28-i ülésén alaposan megvitatta a különböző lehetőségeket. S végül, egyetlen ellenszavazat mellett, meghozta a fenti nyilatkozatban olvasható felelős, jó lelkiismerettel vállalható döntését.

Mennyiben más ez a határozat, mint az eddigi tiszteletre méltó felajánlások az államadósság törlesztésére? Nem az államtól törvényesen kapott vagy igényelhető támogatást utalunk vissza. Nem az egyház különben is szűkös központi költségvetéséből vonunk el pénzt. Reménységünk, hogy ezúttal is sikerül egyhá-

zunk népének már sokszor megtapasztalt felelős, áldozatkész hazaszeretetét mozgósítani. Így a meghirdetett célt – döntő módon – egyéni, illetve gyűlekezeti szervezett adakozásból kívánjuk elérni.

Miért éppen mentőautókra hirdetünk gyűjtőakciót? Úgy éreztük, hogy az államadósság csökkentése – sajnos már nagyságánál fogva is – alig felfogható, nehezen aprópénzre váltható feladat. Ugyanakkor a hazai egészségügy állapotának bármilyen szerény mértékű javítása mindannyiunk közvetlenül érintő közös érdek. Így született a „mentő-ötlet”: fogjunk össze, és teremtsük elő legalább két mentőautó vételárát! Jól tudjuk, hogy ez a segítség is csupán csepp a tengerben. De legalább kézzelfogható jele annak, hogy nemcsak szépen énekelünk templomainkban a hazaszeretetről, hanem igyekszünk „szívvel és tettel” valóban segíteni földi hazánkat.

Bátorítjuk egyházunk népét: mindenki vizsgálja meg, hogy erejéhez mérten mennyivel tudja támogatni ezt a szó szoros értelmében életmentő akciót. Fontos, hogy a segítség idejében megérkezzen! A gyűjtés állásáról természetesen rendszeres tájékoztatást adunk majd.

Előre is köszönünk minden adományt a megsegítendő nevében is!

■ GÁNCIS PÉTER elnök-püspök

Oratio oecumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, aki feltámasztottad a halálból megszüült Fiadat, és aki Lelked által újjászülsz minket is a Krisztus-követő életre, kérünk, hallgass meg bennünket, amikor hozzád fordulunk most kéréseinkkel!

[Lektor:] Könyörgünk egyházadért: nyisd meg a benned bízók és téged keresők fülét és szívét, hogy naponta meghallják és felismerjék a juhok nagy Pásztorának hangját. Kérünk, hangold nyájadat az ő kegyelmes hívásának hullámhosszára, és ne engedd, hogy megtévesszen bennünket a világ sokféle zaja. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk a családokért. Erősítsd és óvd a házastársak egymás iránti szeretetét és megbecsülését, hogy egymásnak hűséges segítőtársai és támaszai legyenek a te akaratod szerint. Oltalmazd a gyermekek és fiatalok, testvérek, szülők, nagyszülők, dédszülők életét; ébreszd bennük a hitet, és munkáld annak megtapasztalását, hogy egyedül rád figyelve és irgalmadból élve válhatnak áldássá egymás és a körülöttük élők számára. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk a tremtett világért. Láttasd meg velünk, hogy felelőtlen életmódunk milyen környezetpusztító hatásokkal jár. Taníts minket jól sáfárkodni a természet ránk bízott kincseivel, add, hogy felismerjük saját felelősségünkől fakadó kötelességeinket. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk hozzád hazánkért és népünkért. Őrizd és áldd meg vezetőinket és előljáróinkat, hogy munkájukat felelősséggel és kellő bölcsességgel végezzék. Adj jó előmenetelt magyar népünknek és minden népnek. Űzd ki lelkünkől a békétlenség hangját, és adj békét minden embernek. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lelkész:] Te légy az esetekkel, betegekkel, magányosokkal, haldoklókkal, gyászolókkal. Állj a bajbajutottak mellé, hogy ők is meglássák: a te szereteted és hűséged nem rövid távú, hanem örök életre szól. Engedd, hogy ennek bizonyosságával léphessünk ma mi is tovább az előttünk álló napok felé az Úr Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] *Amen.*

WWW.MYLUTHER.HU

HÚSVÉT UTÁNI 2. VASÁRNAP (MISERICORDIA DOMINI) – JN 10,22–29

Látható és láthatatlan egyház

A jó pásztor vasárnapján ismét azzal a kérdéssel szembesülünk, amelyet böjt 4. vasárnapjának, Laetare vasárnapnak az evangéliuma már felvetett. Akkor azt hallhattuk, amint *János evangéliumának* hatodik fejezetében, a farizeusokkal és írástudókkal folytatott vita hevében Jézus kijelenti: *„Én vagyok az élet kenyere... De megmondtam nektek: láttatok ugyan engem, és mégsem hisztek. Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön, és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el; (...) Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se vesztsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon.”* (Jn 6,35–39)

Jézusban hinni, vele kenyérként táplálkozni csak azok tudnak, akiknek Isten ezt megadja. Nem a mi döntésünktől függ, hogy hiszünk-e, hogy követjük-e Jézust, közösségben élünk-e vele, hanem Isten választásától.

A jó pásztor vasárnapjának evangéliumában Jézus ezt veti ellenfelei szemére: *„...ti nem hisztek, mert nem az én juhaim közül valók vagytok.”* Majd hozzáteszi: *„Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem.”* (Jn 10,26–27) Ugyanazokról mondja ezt, akiről korábban kijelentette: *„Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön...”* (Jn 6,37) Most róluk mondja: *„Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből. Az én Atyám, aki nekem adta őket, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből.”* (Jn 10,28–29)

Ha a két kijelentést egymás mellé illesztzenénk, fel sem tűnne, hogy négy fejezet választja el őket egymástól. Nem lehet kétségünk, hogy amikor Jézus a tizedik fejezetben úgy beszél magáról, mint a jó pásztorról, akkor ugyanazt a fonalat veszi fel ismét, amelyet a hatodik fejezet végén megfogalmazott kér-

déssel egy időre elejtett: *„»Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? Egy közületek mégis ördög.« Júdás Iskariótesre, Simon fiára mondta ezt, mert ez akarta őt elárulni, pedig egy volt a tizenkettő közül.”* (Jn 6,70–71)

Akol és nyáj. Az akol kétségtelenül azért épült, hogy a nyájnak otthont adjon. De már az akol első tizenkét lakója között is akadt egy, akire nem vonatkozott a juhoknak szóló ígért: *„Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből.”* Júdás Jézus nyájával élt, és nem viselt a homlokán semmilyen szemmel látható, megkülönböztető bélyeget. Mindenki a nyájhoz tartozónak gondolta. Tizenegy társa is. Egyedül Jézus ismerte a titkot: a tizenkettő közül csak Júdás nem viseli magán az Atya „billogjának” szemmel nem látható jelét. Mert csak Jézus tudja, kik azok, akiket az Atya azért adott neki, hogy örök életre őrizze meg őket, és kik nem tartoznak ezek közé. Ezért mondja a jó pásztor a ma hallott evangéliumában: *„Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem.”* Vagy ahogy nem sokkal a kijelölt rész előtt kijelenti: *„Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem...”* (14. v.)

Az *akol* az egyház mindenki számára látható építménye. A *nyáj* a hívők gyülekezete. De az akolban a nyáj közé vegyülve mindig találhatók olyanok, akik valójában nem tartoznak Jézus juhai közé. A jó pásztor ígéretei rájuk nem vonatkoznak, mert őket nem az Atya bízta Jézusra. Ők más okból szegődtek a nyájhoz. Talán családjuk tradícióját követve, talán a közösséghez tartozás vágyától hajtva jöttek. Talán kíváncsiságból csatlakoztak, de az is lehet, hogy mások elvárásának akartak eleget tenni. Rosszabb esetben azt remélték, hogy az egyházhoz való csatlakozás a

társadalomban rangot, tekintélyt kölcsönözhet nekik. Még rosszabb esetben viszonylag könnyű munkával járó megélhetési forrást, sőt karriert reméltek az egyházi szolgálatból. A legrosszabb esetben – sajnos ilyenre is volt példa a diktatúra negyven esztendejében – az egyház ellenségeinek megbízásából, idegen érdekek képviselőként, romboló szándékkal vegyültek észrevétlenül a nyáj juhai közé. Sokan közülük bizonyára ma is ott vannak.

Azt azonban egyedül csak a jó pásztor, Jézus látja, hogy kik azok, akik valóban az ő juhai, akiket az Atya adott neki, hogy keresztjének titkát megismertesse velük, és így ebben az életben örök életre őrizze meg őket. Mert ember nem tudja megítélni, kik azok, akik nemcsak hallgatják a jó pásztor beszédét, de hallgatnak is rá, meg is teszik, amit mond, követik őt, és ha kell, akkor keresztjének gyalázatában is szívesen osztoznak. *Luther* ezért nevezi a lelki nyáj tagjait „rejtőzködő szenteknek”, „láthatatlan egyháznak”.

Nem mintha az igazán hívők képesek lennének láthatatlanná válni, vagy mert bujkálnának a világ nyilvánossága elől, és rejtőzködő életmódra törekednének. Szó sincs ilyesmiről. A „láthatatlan egyház” sosem szakítható el a látható akoltól, és a „láthatatlan egyházat” alkotó nyáj a világ nyilvánossága előtt él. Csak éppen nincs látható módon a homlokukra írva, hogy Jézus nyájának Isten tulajdonát képező juhai, és nem csupán az egyház földi közösségéhez tartoznak. Hogy az egyház ezen a földön Krisztus keresztjének az árnyékában él, az azt is jelenti, hogy a látható egyháznak a világ felé megmutakozó arculatát nemcsak azok formálják, sőt *helyenként és időnként egyáltalán nem azok formálják*, akik hallgatnak a jó pásztor hangjára, és követik is őt, hanem olyan „társutasok”, akik az egyház földi szer-

A VASÁRNAP IGÉJE

vezetéhez tartoznak ugyan, de az egyház Ura tudja róluk, hogy miként egykor Júdás valójában nem tartozott a lelki nyájhoz, a láthatatlan, valódi egyházhoz, úgy ők sem.

A „társutasok” megbélyegzésére és elávolítására azonban a látható, földi egyházban senkinek sincs joga. Hiszen egyedül a jó pásztor tudja, kik azok, akik valóban az övéi, és kik nem. Ígérete szerint egy napon majd el is fogja választani a juhokat a társutas „kecskéktől”, de ennek most nincs itt az ideje. Még akkor sem, ha az akol világ előtt mutatkozó imázsának formálását időről időre a juhok közé vegyült „kecskék” veszik át. A szétválasztás csak a végső ítélet napján fog megtörténni. A juhoknak addig csak egy dolguk van: fel kell ismerniük és követniük kell a jó pásztor hangját. Az akol „kecskéktől” való megtisztítását teljes egészében a jó pásztorra kell bízniuk. És ha a juhok néha elkeserednek, mert úgy érzik, hogy Uruk késlekedik ezzel, akkor vigasztalást meríthetnek ígéretéből: *„Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik, és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből. Az én Atyám, aki nekem adta őket, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből.”*

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, köszönjük, hogy nem a mi választásunkon múlik, hogy hozzád tartozhatunk, téged követhetünk, és irgalmadból részünk lehet örök országodban. Add, hogy a világ hangzavarában mindig felismerjük a te hangodat, és bizalommal kövessük, mert akkor senki sem ragadhat ki bennünket se a te kezedből, se a mennyei Atya kezéből. Ámen.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

dolkodásmód? Korszerű kereszténység? Vagy a szekularizáció egyik alattomos csele?

Bármilyen hangzatosak is ezek az elméletek, a kettőt nem szabad egymás ellen játszani. A kettő együtt, egymást kiegészítve érvényes: az egyházi esztendő – az üdvösség eseményeinek ünneplése – és az emberi élet döntő változásainak komolyan vétele. Nem kell váltót állítanunk! Ha elfelejtették a természet rendjét és a hozzá kapcsolódó mély emberi szokásokat, ha sokak értetlenül állnak Isten nagy tetteinek története előtt, akkor nem az a megoldás, hogy töröljük ezeket az egyéni és közösségi élet menetrendjéből. Meg kell találni a módszert, hogy mai módon elmondjuk Isten nagy tetteit és titkait.

Életünk eseményei az akkor teljeseznek ki, ha bele tudjuk helyezni őket a nagy egészbe, a teremtett világ egészébe és a teremtő Isten kezébe, szeretetének életünket végigkísérő és átfogó folyamatába.

Így kerek egész az élet. És így ünnepel az egyház: komolyan veszi a földi vándorutat, de széles látókörében mindig ott van, hogy honnan jövünk, és hová tart az életünk. S mivel a liturgia az élet egészét fogja össze, a kettő elválaszthatatlan valóság: a földi és a mennyei egymásba ér.

■ HAFENSCHER KÁROLY

Kerületi közgyűlés délen

► „A csigák gyorsahajtók az evolúció útján, hiszen az ellenséges világban bekövetkezett változásokra gyors választ adnak” – idézte egy tudományos felmérés eredményét *Kis János* lelkész, házigazda a Déli Egyházkerület április 29-én Kecskeméten tartott közgyűlésének nyitóáhítában. Jn 3,16 alapján Isten megelőlegezett szeretetéről, a golgotai kereszt valóságáról szolt, mely hitet ébreszt, örök életet ad, és választ vár tőlünk abban a helyzetben, amelyben vagyunk.

Gáncs Péter püspök a közgyűlés tagjaihoz előzetesen eljuttatott jelentésének fontos pontjait értelmezte. Azzal kezdte, hogy nem a részletekkel van baj, hanem a lényeggel, az elmúlt öt év statisztikájában ugyanis van bizonyos visszaesés. Önvizsgálat szükséges: mennyit foglalkozunk a lényeggel? Óvott az olyan jellegű intézményfenntartástól, amely a gyülekezet-építés rovására megy. Hangsúlyozta az igehirdetés fontosságát, hiszen az egyház kincse az evangélium, és a feltámadt Krisztusnak kell a centrumban állnia. Ehhez kapcsolódóan a közgyűlés döntött *Az év igehirdetése* díj megalapításáról, mellyel elmélyült teológiai munkára és színvonalas prédikációkra kívánják ösztönözni az igehirdetőket.

Hozzászólások sora következett ezután. Szóba került, hogy hirdetni kell a reménységet a reménytelenségben élőknek; hogy észre kell venni az idők szavát, és az igehirdetés helyét, módját, idejét, nyelvét, képvilágát, hordozóit eszerint kell megválasztani; hogy a nagyvárosba költözöt-

teket esküvőjükön lehet leginkább felfedezni; s hogy az egyházi iskolákon keresztül több család bekapcsolható a helyi gyülekezetbe. Javaslát érkezett, hogy a közgyűlésen szavazati joggal nem rendelkezők köre bővüljön teológusokkal, leendő presbiterekkel, és hogy készüljön ismertető arról, mit hangsúlyoznak az egyes lelkeszi jelentések.

Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelő szerint sok múlik a választott vezetőkön, és fontos, hogy tájékozottak legyenek. Értékelte a tavalyi felügyelői

A SZERZŐ FELVÉTELE

konferenciát, és megköszönte a felügyelők együttműködését. Ismertette a regionális felügyelői konferenciákon megfogalmazott – az *Evangélikus Életben* is közölt – indítványt az idők gondozásával kapcsolatban, s beszélt a két, nehéz helyzetbe került gyülekezetéről, Pitvarosról és Pusztaföldvárról.

Aradi György egyházkerületi missziói lelkész a kerület sokszínű missziójáról, főképpen a missziói nap programjáról beszélt – visszaemlékezve a tavalyi és előretekintve a május 28-án megrendezendő idei napra. Kiemelte az idei újdonságot: a gyereknapi és a tanévzáró közelsége miatt e nap összeköthető a hittanosok kirán-

dulásával. A program ugyanis az ő érdeklődésüket is figyelembe veszi, így részeseülhetnek abban az élményben, hogy jó egy nagy evangélikus közösség tagja lenni. Erre még lehet mozgósítani gyülekezeti tagokat, fiatalokat, hiszen a jelentkező határidő május 15.

Laczi Roland ifjúsági missziói lelkész a bonyhádi konfirmandustáborról, a szarvasi Szélróza találkozóról és a bizottsági ülésekről számolt be, s javasolta egy gyülekezeti szolgálat alól mentesített ifjúsági lelkész szolgálatba állítását.

Káposzta Lajos, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat (GAS) ügyvivő lelkése a szolgálat adatait ismertette kiemelve, hogy 2010-ben a bevétel az előző évhez képest 150 ezer forinttal csökkent. Közölte, hogy az országos presbitérium decemberi ülésén elfogadta az ez ideig hiányzó szabályrendeletet, továbbá beszámolt a hazai GAS-konferenciákról és külföldi éves közgyűlésekről.

Végül a püspök tájékoztatta a közgyűlést a kerületi díjak idei várományosairól, a folyamatban lévő intézményátvételekről (Kiskörös, Pestszentlőrinc, Mezőberény), valamint arról, hogy az evangélikus egyház az államadósság csökkentéséhez két mentőautó megvásárlásával kíván hozzájárulni. Szót kaptak az egyházkerület teológus ösztöndíjasai ügyésze, illetve szóba került a szolidaritási törvény, a közlő népszámlálás és a zsinati oktatásiintézmény-vezetőkre vonatkozó törvénye. (A közgyűlés által elfogadott jelentések letölthetők a <http://del.lutheran.hu> címről.)

■ HULEJ ENIKŐ

Az év igehirdetése díj

A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete 2011-ben megalapította *Az év igehirdetése* elnevezésű díjat a kerület lelkeszei számára.

A díj alapításával kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy a biblikus és korszerű igehirdetés, amely erős teológiai alapokon áll, és megfelel a homiletikai kritériumoknak, a Jézus Krisztusról szóló bizonyígtétel legfontosabb eszköze. Nélkülözhetetlen szerepe van a hit ébresztésében, táplálásában és elmélyítésében, és megkerülhetetlen eleme az egyház építésének.

A díj alapításával biztatni szeretnénk a lelkeseket színvonalas igehirdetések készítésére, és támogatni szeretnénk azt az elmélyült munkát, amely a hallgatót gazdagító igehirdetéshez vezet. A díj egyben szerény megbecsülése azoknak az igehirdetőknek, akik komoly erőfeszítéseket tesznek azért, hogy a jól megértett szentírási üzenetet továbbadják.

Az egyházkerület a díjazott igehirdetéseket közzéteszi. Ezzel példát kíván adni valamennyi igehirdető

számára és lelki táplálékot nyújtani az olvasóknak.

A pályázatra benyújtott igehirdetés a 2011. szeptember 1-jétől 2012. január 31-ig terjedő időszak bármely vasárnapjának elhangzott, magyar nyelvű igehirdetése lehet. Két példányban, A/4-es lapon, kettes sorközzel gépelve kell eljuttatni február 29-ig a Déli Egyházkerület püspöki hivatalába (1088 Budapest, Puskin u. 12.), pályázati formában, azaz jelíggel ellátva, kettős, zárt borítékban. A borítékon fel kell tüntetni *Az év igehirdetése* megnevezést is.

A pályázatok elbírálására a Déli Egyházkerület öttagú bírálóbizottságot hoz létre. A bizottság elnöke az egyházkerület püspökhelyetese, tagja a kerület püspöke, felügyelője az Evangélikus Hittudományi Egyetem mindenkor homiletikaoktatója és rendszeresteológiai tanára.

A díjat az egyházkerület missziói napján adják át, és méltatják a díjazott igehirdetéseket.

Az év igehirdetése díjjal évente három igehirdetést (1., 2. és 3. helyezett) jutalmazunk, összesen bruttó háromszáz-ezer forint összegben.

Az egyház nyelvében él a nemzet?

Előljáróban szeretném leszögezni: örülök annak, hogy hazánknak új alaptörvénye van. Legfőbb ideje volt, hogy a rossz emlékü 1949-es alkotmányt végre egy szabad és független országhoz méltó alaptörvény váltsa fel.

Alkotmányjogi részletekhez nem értek, de elfogadom, hogy ideje volt az átfogó rendezésnek. A hazánkban megtapasztalható számos zavar egyik okát ugyanis éppen abban látom, hogy ma már több nemzedék nem tudja, mit jelent a jogkövető magatartás. A „szerepeljen-e Isten neve az alkotmányban” kérdéssről folyó vitában pedig meglehetősen sarkosan foglaltam állást: elmondtam, hogy az alaptörvénytől a háborítatlan vallásgyakorlás jogának biztosítását várom, nem a teológia illetékességébe tartozó kérdéseket érintését. A második parancsolat ma is érvényes, attól pedig különösen is tartózkodni kell, hogy Isten neve olyan összefüggésben említettessék, hogy az egy konkrét állami berendezkedés transzcendens legitimációját nyújthatná. Ezek után nemcsak vállalhatónak, de kifejezetten örömdetesnek találtam azt a megoldást, hogy Isten neve a magyar himnusz első soraként kerüljön be mégis az alaptörvénybe.

Azért kell most visszatérnem az alkotmány kérdéséhez, mert annak elfogadása körül megint csak fogalmi zavart érzek. Teológiai megfontolások alapján szeretnék néhány jelenséget szóvá tenni. Meglátásaimmal nemcsak az egyház, hanem a kormány tekintélyét is szeretném védeni.

Nem voltam boldog, hogy a preambulumban nem a *nemzeti nyilat-*

kozat, hanem a *Nemzeti hitvallás* szó szerkezet szerepel. Ez ugyanis alapvetően a hittételekkel kapcsolatos kifejezés volna – ám gondoltam, hogy a szöveg ünnepélyessége ennyi nyelvi emelkedettséget még megenged.

Következett aztán a húsvétra tervezett elfogadás. Lelkeszi körben szóvá is tettem, hogy nem érzem szerencsésnek a politikai és az üdvösségtörténeti fogalmak ilyen összecsúsztatását, de aztán megnyugodtam, hogy az Országgyűlés még egyházi ünnepünket megelőzően elfogadta az alaptörvényt. Azáltal azonban, hogy a köztársasági elnök húsvéthétfőn írta alá, mégiscsak „húsvéti alkotmányunk” lett.

Mindez akkor válhat problematikusá, ha ezt a tényt – akár csak metaforikusan is – „Magyarország feltámadásával” kapcsoljuk össze. Természetesen várjuk a nemzet megerősödését. Magunkénak érezzük az elszakított területeken élő magyarokat is. Pusztán a szavak erejével azonban sem Trianon sebei nem gyógyulnak be, sem az ország nem fog felemelkedni – közben pedig összemostuk a szakrális és a profán világ kategóriáit. Az aláírás utáni emelkedett pillanatokban a köztársasági elnök a földbe hullott gabonamag példáját említette – amely azonban megint olyan metafora, amelyet jó lenne – az evangélium nyomán – továbbra is csak Jézusra alkalmazni. (Ugyanígy nem volt szerencsés a Művészetek Palotájában rendezett, amúgy meghatóan szép koncert közönségét „ünneplő gyülekezetnek” szólítani, hiszen ez a kifejezés a templomba való.)

ÉGTÁJOLÓ

Ugyancsak az alkotmány aláírása utáni órákban beszélt egy népszerű sportoló az Isten-haza-család „szentháromságáról”. Talán a „hármasság” szó is elég lett volna...

Tudjuk persze, hogy a bibliai metaforák ilyen használata korábbi korokra is jellemző volt. Ebben alighanem az amerikai politikusok jártak élen, amikor az Egyesült Államokról mint „az ígért földjéről” vagy mint „új Izraelről”, a vele szemben álló országról pedig mint „a Gonosz birodalmáról” beszéltek. Az is kétségtelen, hogy legnagyobb költőink is gyakran bibliai metaforákkal fejezték ki a nemzeti érzést. A szabadságvágyó *Petőfi* a francia forradalom történetének leírását egyenesen „Bibliájának” nevezte, *Az ítélet* című, 1847-ben írt versében pedig nem kevesebbet állít, mint hogy a hön vágyott forradalommal „a menny fog a földre leszállni”.

Komolyan kell vennünk mind a nemzeti, mind a keresztény elkötelezettséget. A kettőt azonban nem mossuk össze, mert azzal mindkettőt gyengítjük és hiteltelennítjük!

Ugyancsak az új alaptörvény aláírása utáni ünnepi órában nyilatkozott a kitűnő kultúrtörténész. Azt fejtette ki, hogy három nemzeti ünnepünk a tavaszhoz, a nyárhoz és az őszihez kötődik. Milyen jó ezért – érvelt –, hogy mostantól a karácsony

is sajátos magyar tartalmat hordozhat, hiszen *Szent István* királyunk ezen az ünnepen kapta a pápától a Szent Koronát.

Hálát adok államiségünk ezer évéért, de szeretném, ha karácsonykor ezután is „csak” Jézus születését ünnepelnénk.

Ismétlem: mind az egyház, mind a kormány védelmében kérem a fogalmi tisztázást. Mert ha ez elmarad, akkor bizony zavaros ingoványba jutunk.

E veszély jeleként értékelem azt a levelet, amelyet interneten többektől is megkaptam, és amely az *Ima az alkotmányért* címet viseli. A nyilván jó szándékból született írás sajátos módon szinte minden olyan megfogalmazást magában hordoz, amelyre fentebb rámutattam.

A „profán húsvét” gondolata így köszön benne vissza (az eredeti írásmóddal idézem): „Isten, áldd meg a Magyart! Uram! Te 188 évvel ezelőtt azért írtad le ezt a mondatot híres költőnkkel, hogy most az erkölcsi alapvetésünk elejére kerülve Magyarország újjászülethessen. Hála és köszönet azért, hogy Te ma is kijelentet a szándékodat azoknak, akik kezdedbe tették az életüket.”

Ebből a szemléletből teljességgel hiányzik az Isten országa és a földi ország közötti különbségtétel: „Uram! Hála és köszönet azért, hogy olyan vezetőket állítottál az ország élére, akik nem csak elmondják a Te imádságodat, hanem meg is értik, hogy mit jelent az: »jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.« Hálásak vagyunk azért is, hogy tanúja lehetünk az ország miniszterelnöke azon kijelentésének, miszerint neki Isten

Országa építése a küldetése. Hiszen amikor istentelen vezetője volt az országnak, megaláztak, megkínzóttak, boldogtalanok, depressziósak, leborgasztott fejűek voltunk.”

Sajnálatosan rövidzárlatossá válik a bibliai – a *Jelenések könyvéből* vett – metafora alkalmazása a jelenre: „Uram! Hálásak vagyunk a földi 2/3-ért, ami leképeződése a mennyi 2/3-nak, mármint az angyalok 2/3-a maradt győztesként a mennyben, 1/3-a pedig levitézlett, bukott angyalként levettettet a pokolba. Imádkozunk a földi 1/3 megtéréséért, amíg tart a földi életünk-ez lehetséges!”

A rendszerváltást megelőző számos prédikáció és újságcikk szóhasználatában azt kifogásoltuk, hogy azokat túlságosan áthatotta – egyfajta megfelelési kényszer nyomán – az aktuális társadalom és politika szóhasználat. Ma a politikusoktól és általában a közszereplőktől kell azt kérnünk, hogy tartózkodjanak a bibliai kifejezések *felszínes, következtelen*, ezért zavaró használatától, továbbá saját híveinktől el kell várnunk a szent és a profán közötti különbségtétel képességét.

Hogy jobb keresztények és jobb hazafiak legyünk.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Pröhle Gergely: „Az új alaptörvényről sok hamis hír terjedt el”

Az új magyar alkotmányról kérdezte *Pröhle Gergelyt*, a Külügyminisztérium helyettes államtitkárát még húsvét előtt a *Deutschlandfunk* német rádió-állomás. Az interjú bevezetőjében az új alaptörvény szükségességét firtató kérdésre válaszolva Pröhle Gergely emlékeztetett arra, hogy a jelenlegi alkotmányon még az 1949-es dátum szerepel. A rendszerváltáskor – huszonegy évvel ezelőtt – azt csak módosították, ráadásul a módosítást még egy olyan parlament hajtotta végre, amelyet nem demokratikusan választottak.

A módosítások természetesen lehetővé tették a jogállam kiépítését, ennek ellenére az új alkotmány kidolgozása mindig is a politikai elitnek célja volt. Ezért azóta valamennyi kormány kísérletet tett egy új alaptörvény megszövegezésére. A jelenlegi parlamenti többségi viszonyok mindezt most lehetővé tették – hangsúlyozta a Külügyminisztérium vezető politikusa.

Az interjút készítő *Jürgen Liminski* arról kérdezte a – Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelői tisztét is betöltő – helyettes államtitkárt, vajon az alkotmányozással kapcsolatban érdekelte-e a kormányt a külföld véleménye. „Természetesen igen. És nem véletlen, hogy a kormány a Velencei Bizottsághoz fordult” – jelentette ki Pröhle Gergely, utalva arra, hogy a készülő új alkotmányról Budapesten, de külföldön is számos konferenciára került sor. „Az igazság az, hogy az új alaptörvényről sok hamis hír terjedt el – fogalmazott, hozzátéve: Úgy vélem, az a tervezet, amely hétfőn minden valószínűség szerint elfogadásra kerül, nem tartalmaz semmifajta aggodalomra okot adó dolgot.”

A helyettes államtitkár szerint az alkotmány szövegét összeegyeztették a lisszaboni szerződéssel és más uni-

ós alapszerződésekkel is. Sőt – mint utalt rá – az Európai Unió alapjogi chartáját az új alaptörvény részben át is vette.

Az ellenzékkel való párbeszéd és a népszavazás elmaradását firtató kérdésre válaszolva Pröhle Gergely „nehéz ügyről” beszélt, amelyhez hasonlót – mint hozzátette – „a médiatörvény során is észleltünk. Az európai közvélemény és természetesen a magyarországi ellenzék is rendkívül nehezen veszi tudomásul, hogy Magyarországon egy demokratikus választás eredményeként ilyen nagy demokratikus többség jött létre.” A helyettes államtitkár szerint ezért tulajdonképpen nem lehet tudni, hogy a bírálat mikor szakszerű, illetve mikor kerül sor olyan kritika megfogalmazására, amely a pártpolitikai hovatartozást kívánja a szakszerűség köntöskében felszínre juttatni.

Pröhle Gergely emlékeztetett arra is, hogy sok európai országban az új alkotmányt nem népszavazással szentesítették, és nem is kell róla referendumot tartani. Úgy vélekedett, hogy a demokratikus eljárás Magyarországon is biztosítva volt. Felhívta a figyelmet, hogy a lakosság megkérdezésére Magyarországon is sor került, és az egészében véve megmutatta, hogy az emberek mit gondolnak az alaptörvényről.

Cáfolta azokat az ellenzéki vádakokat, amelyek szerint az alkotmány nem legitim, és kitért arra is, hogy a három ellenzéki párt közül kettő „bel- és pártpolitikai okokból” nem vett részt az alkotmányozás folyamatában. Reményét fejezte ki, hogy az új alaptörvény eléri célját, és erősíti a rendszerváltásba vetett hitet, valamint a hitet abban, hogy Magyarországon jól működik a demokrácia.

► *Forrás: MTI*

6. magyar ökumenikus találkozó

Kihívások és felelősségek címmel tartották meg a 6. magyar ökumenikus találkozót április 26-ától május 1-jéig a balatonszárszói Soli Deo Gloria Konferencia-központban. A négyévenként megszervezett konferencia a Magyar Pax Romana és az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem közös rendezvénye.

FOTÓ: DEAK PÉTER

Ízelítőül néhány téma és előadó a hatnapos gazdag programból: *Az ökumené egykori lendülete és mai értelme* (Lukács László SP római katolikus teológus és Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora), *Bibó István magyar önértelmezése és önkritikája* (ifj. Bibó István és Kende Péter politológus), *Társadalmi megosztottság* (Tölgyessy Péter politikai elemző és Hankiss Elemér szociológus), *Mentálhigiénés helyzet a mai Magyarországon* (Kopp Mária pszichológus és Topolánszky Ákos szociálpolitikus).

Az ökumenikus találkozó záró istentiszteletén Beer Miklós váci megyés püspök és Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök szolgált a református egyház konferencia-központjában.

► *EvÉlet-infó*

Szárszó 2011

Minden jó szándékú ember figyelmét szeretnénk ma arra irányítani Magyarországot határain belül és azon kívül, hogy az ország hasonló határhelyzetben van most is, a 21. század elején, mint volt 1942-ben és 1943-ban, amikor az akkori magyar értelmiség színe-java gondolkozott itt, a balatonszárszói református ifjúsági táborban a magyar társadalom jövőjéről. Bennünket, az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és a Magyar Pax Romana tagjait, keresztény értelmiségieket, akik húsvét hetében tartottuk 6. ökumenikus találkozóinkat, nemcsak elkötelezettségünk, de eleink is arra készítetnek, hogy felemeljük szavunkat.

Mi is a magunk és gyermekeink jövőjére kívánunk tekinteni. A magyar társadalom jelenéről és közelmúltjáról szóló elemzések számunkra azt jelentik: *ideje van a cselekvésnek*. Nem a lamentálásnak, nem a pusztá tiltakozásnak, hanem a munkának van itt az ideje. A magyar társadalom szétesettsége, a társadalom legkülönfélébb csoportjainak egymás ellen feszülése immáron a továbblépés, a felemelkedés legfőbb

akadályává vált. És semmi reményünk, hogy ez spontán módon megoldódik. Az együttes cselekvésnek, a kollektív erőfeszítésnek pedig ugyanez a megosztottság az akadály: *az egész kelet-közép-európai térségben tapasztalható értékesztés*. Ezen kell változtatnunk.

Ezért mindent meg kell tennünk egy olyan magatartás társadalmi méretű elterjesztéséért, amely a másik meghallgatásával, törekvéseinek komolyan vételével, őszinte és egyetértésre törő megvitatásával kezdődik, és ennek állhatatos, soha nem lankadó akarásával folytatódik (például az évszázadokon keresztül szőnyeg alá söpört problémák feltárásával). És ez a folyamat nem szakadhat meg. Erről a megtorpanásokkal szaggatott útról letérni: hűtlenség. Pontosabban: letérnem róla hűtlenség, mert magunkon kell kezdenünk, sőt: *magamon kell kezdenem*, nem pedig másoknak adott tanácsokkal. Mindannyiunknak személyesen és közösségeinkkel együtt kell részt vennünk ebben.

Támpontokat természetesen találhatunk ehhez a törekvéshez, nevezhetjük ezt szolidaritásnak is, de

most az ökumené eszméjére és gyakorlatára hívjuk fel mindannyiunk figyelmét. Erre a keresztény törekvésre, amely azt célozza, hogy a különböző keresztény egyházak és felekezetek törekedjenek az egységre. Ami természetesen sokfélet jelenthet a közös cselekvéstől az együttműködésen át a szervezeti egyesülésig számtalan közbülső állomással. Az ökumené több mint százéves tapasztalata, a benne megmutakozó igyekezet és a vele kapcsolatban feltárható kudarcok mind-mind segítenek mindannyiunknak a magyar társadalom szét szakítottságainak leküzdésében. Egyszerűen azzal, hogy *mintát mutat fel*, segít elkerülni utóbb nyilvánvalónak mutakozó zsákutcákat. Meggyőződésünk, hogy Magyarországon éppen erre van most szükségünk: a sokféleségben is megnyilvánuló egységre. Ezért újra össze kell hívni egy *nemzeti kerekasztalt* dolgainak megbeszélésére. Erre hívunk fel!

Ifj. Bibó István, Varga Pál az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és Horányi Örszéb a Magyar Pax Romana nevében

Református „államadósság-csökkentés”

A református egyház úgy kíván hozzájárulni az államadósság csökkentéséhez, hogy az idén nem kér segítséget az államtól ingatlanjai, templomai felújításához, állagmegóvásához – tájékoztatta a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala múlt szerdán a Magyar Távirati Irodát (MTI).

Mint írták, a kormány az ez évi költségvetésben – „szakítva az elmúlt évek gyakorlatával” – ismét nagy összegű, összesen 1,2 milliárd forintos keretet hagyott jóvá az „egyházi kulturális örökség értékeinek rekonstrukciója és egyéb beruházások” céljára.

Ezzel a támogatási szándékkal ismét több, nagy értékű, közös örökségünk részét képező egyházi ingatlan helyreállítására, állagmegőrzésére nyílna mód – jegyzik meg. Közölték, a református egyház elnöksége az említett okokból mégis úgy döntött, hogy a felekezeti arányok figyelembevételével rá eső, körülbelül 200 millió forintos támogatásról lemond, és beruházásait elhalasztja. Ennek megfelelően a református egyház egyházközségei, illetve intézményei nem igényelnek támogatást az erre a célra elkülönített keretből.

► *MTI*

Húszéves a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

► **Húsz éve, 1991. április 16-án alakult meg Budapesten – Kelet-Európában az első ilyen jellegű szervezetként – a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat (MÖSZ). A karitatív szervezet – amely 2004 óta Magyar Ökumenikus Segélyszervezet néven működik – a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsába tömörült egyházak (református, evangélikus, baptista, metodista, ortodox), továbbá az unitárius egyház, az Údvhadsereg, valamint magánszemélyek alapították.**

A szeretetszolgálat a humanitárius segítségnyújtást állította tevékenységének középpontjába, amelyet nemre, nemzetiségre, vallásra és világnézet-re való tekintet nélkül folytat. Munkájára a pártatlanság, függetlenség és semlegesség, a nemzetközi humanitárius és fejlesztési elvekhez való ragaszkodás a jellemző, missziós tevékenységet nem végez. A legfőbb szempont a válsághelyzetbe került emberek alapvető szükségleteinek kielégítése, a kiváltó okok kivizsgálása, azok mielőbbi felszámolásának elősegítése. Működésének anyagi forrásait a tagsági díjak, valamint a ha-

zai és külföldi szervezetek, magánszemélyek adományai biztosítják, de kiemelkedően közhasznú szervezetként állami támogatást is élvez.

A karitatív szervezet első magyarországi intézménye 1992. szeptember 1-jén kezdte meg működését Budapest XIII. kerületében a munkájukat, otthonukat elvesztők mindennapi megélhetésének biztosítására. Ezt követte hasonló feladattal két kelet-magyarországi központ elindítása Miskolcon és Debrecenben.

A szeretetszolgálat már az 1990-es évek elején jelentős szerepet töltött be a Magyarországra érkező menekültek ellátásában, átmeneti otthonokat működtetett a déli határ közelében, Nagyharsányban és Erőspusztán. Nemcsak szállással, étellel, ruházattal, tisztálkodási eszközökkel látta el a hazánk területére menekülteként lépőket, hanem jogi tanácsadást, szociális és mentálhigiénés támogatást is nyújtott számukra. Ez a fajta segítségnyújtás ma is a MÖSZ egyik fontos feladata. Elsősorban a kisértő nélküli kiskorú és fiatal felnőtt menekültek gondozására összponto-

sítanak, ehhez pedig gyermekvédelmi szakemberek képzése és az emberkereskedelemmel kapcsolatos prevenció is társul. Szakemberei 2008-tól ezt a munkát a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Bicskei Befogadóállomásán végzik.

Hasonlóképpen a szervezet alapadatai közé tartozik a hátrányos helyzetű családok és gyermekek támogatása, a gyermekjóléti és az élelmiszersegély-szolgálat. 1996-ban kezdte meg működését Budapest XXIII. kerületében, Soroksáron a MÖSZ családsegítő – majd 1998-tól emellett gyermekjóléti – intézménye.

1998-ban nyílt meg Miskolcon – az országban az elsők között – a szervezet első átmeneti otthona családok számára, majd 2000-től hasonlóak indultak Orosházán, Szolnokon, Gyulán és Olaszliszknán. E területen indult a MÖSZ Féltas Ház elnevezésű programja, amely a szociálisan perifériára sodródott családok felkarolását célozta, s amely a hazai szociálpolitika egyik fontos elemeként állami támogatásban is részesül.

Mindezek mellett a segélyszervezet segítséget nyújt a szenvedélybetegeknek is, ennek jegyében adták át 2003. áprilisában Soroksáron a MÖSZ Addiktológiai Centrumát a droghasználatlalt kapcsolatos ártalmak csökkentésére.

Jelentős szerepet vállal a szervezet a katasztrófák áldozatainak megsegítésében is. Így volt ez az árvizek sújtotta térségekben lakók esetében is, hasonlóképpen az ajkai térségben tavaly ősszel bekövetkezett iszapomlás miatt kitelepített kolonári és devecseri lakosokat az első naptól élelmiszerrel és tisztítószerrel látta el.

A MÖSZ aktív tagja több nemzetközi segélyszervezetnek, s velük összefogva az elmúlt húsz évben számos esetben végzett humanitárius munkát a világ különböző pontjain. Legutóbb, 2011 márciusában a polgárháború dúlta Líbiába szállított segélyárut, és adománygyűjtést hirdetett a japán földrengés és szökőár károsultjainak megsegítésére. Több országban hivatalosan bejegyzett irodát is működtet.

A segélyszervezet – amelynek vezetője a megalakulás óta *Lehel László* evangélikus lelkész – a konkrét szociális szolgáltatásokon kívül fontos feladatának tekinti szakembereinek, szociális munkásainak oktatását. 1998 óta szervez akkreditált képzéseket szociális asszisztens, illetve gondozó és ápoló szakokon. Nemzetközi kapcsolatai révén folyamatosan biztosítja munkatársai számára a szakmai továbbképzést is.

► *MTI*

Unokatestvérek

Az oltszakadati és a kőbányai evangélikusok testvér-gyülekezeti kapcsolatáról

► **Emlékező és előretekinő ünnepségre voltak hivatalosak az elmúlt hétvégén a kőbányai evangélikusok az erdélyi Oltszakadatra. A két gyülekezet közötti testvérkapcsolat immár bő húsz évre tekint vissza, de a lelkészek és gyülekezeti tagok tele vannak tervekkel. A rendkívül gazdag programon a két gyülekezet egykori és mai lelkészei, a falu ortodox pópája és finnországi magyarbarátok is részt vettek.**

A testvérem testvére ugyan nem unokatestvérem, mégis ezt a kifejezést használta köszöntőjében a finn *Hannu Laasio* az oltszakadati templom évszázados falai között. A harmincezres lohjai gyülekezet egykori felügyelője magyarul üdvözölte az ünnepelni összegyűlteket.

– *Hány évig is volt felügyelő a hatalmas lohjai gyülekezetben?*

FOTO: FABINY KATALIN

A kőbányai gyülekezet facsemetéje az első világháborús emlékoszlop mellett. Dr. Csepregi Gyula, a kőbányai gyülekezet felügyelője; Sakari Iso Hertua lohjai kórházlelkész; Ioan Socaciu ortodox pópa; Kajcsa László, Orbán László, Zelenák József egykori és Hankó Szilamér jelenlegi oltszakadati lelkész, dr. Fabiny Tamás püspök, egykori kőbányai és Benkőczy Péter jelenlegi kőbányai lelkész

– Sokáig másodfelügyelő voltam, majd huszonnyolc és fél évig szolgáltam ebben a tisztségben.

– *Gondolom, a tíz lelkészt és vagy nyolcvan alkalmazottat foglalkoztató egyházközség bőven adott feladatot. S még a kőbányai testvér-gyülekezeti kapcsolatnak is fő motorja volt Hannu – és az ma is. Mi mindent csinált ezenkívül?*

– Négyyszer jártam például Afrikában. Dolgoztam egy finn misszionáriussal Etiópiában, templomot és paplakot építettem Észak-Tanzániában.

– *De miért jön egy finn Oltszakadatra?*

– Kíváncsiságból. Mert a kőbányaiak annyit meséltek róla. Mert mindig is vonzódtam a kisebbségekhez, a kisebbségi lét kérdéséhez. Szeretem a kis közösségeket.

– *Például? Milyen más kis közösséghez van köze?*

– Hát, a kőbányai gyülekezet-hez...

– *És miért utazik harmadszor is a messi Oltszakadatra? Miért szeret ott lenni?*

– Nagyon kedves emberek élnek ott, akik ráadásul régi evangélikusok, olyan, sok száz éves tradíciókkal, amelyeket Európa nagyobbik felén nem tapasztalhatunk. És mert minden alkalommal sok-sok szeretetet kaptunk és vihettünk haza. De minden alkalommal itt maradt egy darab a szívemből – ezért hát vissza kell jönnöm.

– *Mit tud Oltszakadatról, az itteni magyarok helyzetéről?*

– Egy lohjai jó barátom férje Erdélyből való, tőle sok mindent hallottam. Az interneten mindig olvasok a romániai szituációról, és kőbányai barátaim is sokat mesélnek. Sajnos nem tapasztalunk nagy fejlődést az

országban, pedig látjuk, hogy az itteni emberek milyen keményen dolgoznak.

– *Amikor először itt járt, meglepetést okozott, amit látott?*

FOTO: FABINY KATALIN

Hannu Laasio

– Nagyjából húsz évvel ezelőtt történt, valóban nagy volt a szegénység. De meglepődnöm nem kellett: hiszen mondtam, Afrikában is jártam, meg hát Oroszország a szom-

hanem emberek emberekkel. Boldog vagyok, hogy a kilencvenes évek elején végre megmutathattuk az észtek és a magyarok iránti szeretetünket. És ezek a barátságok azóta is tartanak. A magyarokkal vagy negyven csodálatos találkozás emlékét őrzöm. És segíteni is tudunk, például a kőbányaiak és a szakadatiak közös gyermektáborához adományt is gyűjthettem.

– *A mostani, jubileumi ünnepségből mit értett meg?*

– Főképpen a szeretetet. Nagy öröm, hogy régi barátokkal találkoztunk, és újakat is találtunk. Jól esett, hogy sokat próbálhattam a magyar nyelvet...

– *Oltszakadát olyan, mint egy sziget, az itt élők nyelve archaikus, néha mi sem értjük meg könnyen. Hogy boldogult vele?*

– Ha lassan mondják, sokat megérték, de valóban sok a furcsaság. Ezeket a levelekben is észreveszem.

– *Volt-e különleges élménye ezen a hétvégén?*

– A legnagyobb élmény a találkozás. De a fotókiállítás is nagyon értékes. Nagyon fontos, hogy ezek a fiatal művészek olyan dolgokat örökítettek meg, amelyek hamarosan valószínűleg el fognak tűnni. Boldogok vagyunk, hogy egy ilyen kicsi egyházközség meg tudja mutatni nekünk, hogy Isten nélkül nincs élet. Mi vagyunk sokan, mégis ők adnak nekünk hitet az élethez...

– *Ezt viszi haza a szívében?*

– Nagyon friss még az élmény, csak otthon tudom majd feldolgozni. Mindig készítek útinaplót – így könnyebb lesz emlékezni is. *Sakari Iso Hertua* lelkész úrékkal, akiket először hívtunk magunkkal Erdélybe, tudjuk, hogy visszajövünk még. Nekem a magyarok nagyon drágák. Ez az én szerelmem.

■ ZÁSZKALICZKY ZSUZSANNA

Az ünnepségről részletesebben az Útitárs június 19-i számában fogunk beszámolni.

FOTO: KOVÁCS LÁSZLÓ ATTILA

Jegyzetlapok

(Napló, 2011)

Békehullámok a Dunán. Az erőszak elleni fellépésre hívott a nagyszerdai konferencia. *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnökpüspöke köszöntőjében kiemelte, hogy a rohanásban, a gyűlölködés közepette kis lutheránus sziget itt Budapesten a Deák tér. Pihenni lehet, a templom hűs csendjében pedig hallgatni *J. S. Bach* mester fenséges orgonamuzsikáját. Gondolkodni a bennünk tovább zengő üzeneteken, európai vezetők sorain: „A megszülető béke abból származik, amit csak Jézus Krisztus adhat nekünk a Szentlélek ereje által. Ilyen szeretetben akarunk élni, dönteni és cselekedni.”

Este a kétszáz éves gyülekezet templomában – a testvéregyházak képviselőinek szolgálata közben – belém villantak *Ady Endre* ma is érvényes szavai: „A Duna-táj bús villámháritó, / Fél-emberek, fél-nemzetcetcskék / Számára készült szégyenkaloda. / Ahol a szárnyakat lenyes-ték...” Így volt, de ilyen lélekemelő találkozókon szárny nélkül is repülni tudott az ember! Pillantásokból is értettük egymást. Talán *József Attilát* is meghallotta, aki ott volt: „...s rendezni végre közös dolgainkat, / ez a mi munkánk; és nem is kevés.”

Tavaszi ablak. Már megint a titkos csoda. Kinézek, és látom, csupa virág a kert. A barack- és cseresznye-faágak roskadoznak; apró, tömör viráglabdák sűrű sorokban. Megszámlálhatatlan remekmű. De mikor történt? Tegnap? Éjszaka a hold beszórta ezüsttel? Nem tudni. Ismét észrevétlenül újult meg a természet. A halottnak hitt, kiszáradt diófa is új hajtásokat növesztett, nem adja föl. Némán mondják: „Élni! Élni tovább!”

Hubay Miklós: Naplójegyzetek. Túl a kilencvenedik évén még mindig ír, töpreng és dolgozik jeles drámaírónk. Régi nagyokat idéz ámulattal, fiatalokat őszinte dicsérattal. Persze kortársait is a végén. Milyen szeretettel hódol *Kálnoky* nagy költőtársa, *Weöres Sándor* előtt. „Érdemes-e nekem írnom, kérdezem magamtól, ha ilyen csodás költemények vannak a világon?” Az utóbbi évtizedek kultúrpolitikájában elhallgatott költő földig hajol az örökre tisztelt barát előtt. Olyan egyszerű és szép gesztussal, mint egykor *Ady, Babits, Kosztolányi* előtt a dunántúli kis faluból, Csöngéről érkezett Weöres Sándor. „Bár a homokban lábnymuk lehetnék” – fejezi be versét, példát mutatva az utána következőknek, akik bizony klasszikusaink legtöbbjét igencsak elmarasztalják.

Április. Gyönyörű, bolondos és széleslyes hónap. Az ég fénnnyel és homálllyal változó, tele viharos széllel, napsütéssel és nyugtalan hullámokkal. Mondják, akik ebben a hónapban születtek, mint *József Attila*, nyugtalanok és szerencsétlenek. Az áprilisi változékony ég földere, egyre lángolóbb a zöld. A piros retek, a zsenge hagyma, a friss saláta évada ez, ropogós kenyérral gyerekkorom finom csemegéje volt. Csupa titok a természet, a megújulás csodája, Krisztus föltámadása! Valami készülődik, egyre több csillag gyűl ki, és egyre fényesebbek.

Pető Intézet. Régi barátomat várom az áprilisi tavaszban. És újból szívszó-

ritó képeket látok. Sovány, szakállas férfi nagybeteg, béna gyermekét cipeli haza. Két karjában a tíz-tizenkét éves csontsovány fiúcska, vállán nehéz táska, így botorkál le a buszmegállóhoz. Az apa küszködve, zihálva, nagy türelemmel öleli pálcakezű fiát, néha leteszi egy pillanatra, új erőt gyűjt, és megy tovább. Milyen kevés szó esik róluk, sehol nem említik ezeket a keresztet hordozó családokat. Pedig ha van igazi emberi nagyság, akkor ez az: a világ megvetése és közönye között a szeretet fényébe emelik tragikus életüket.

Budapesti könyvfesztivál. Az idén is gazdag program várta a Millenárison az irodalom barátait. Számos hazai, határon túli és külföldi kiadó képviseltette magát. Pavilonnal szepelt Kína, Japán, Szaúd-Arábia, és itt volt valamennyi európai uniós tagállam is. A legfiatalabb olvasókat színes könyvek, gazdag programok várták. Ismét megrendezték az első-

FOTO: NAGY BENCE

könyvesek fesztiválját. Szóval, aki bírta pénztárcával és lábbal, egy percig sem unatkozott. Ebben az évben az egyik díszvendég és a Budapest Nagydíj kitüntetettje *Per Olov Enquist*, a Nobel-díj-esélyes svéd író lett. Végre egy mindenkinek tetsző választás: egy nagy, gazdag nyelvzetű író kapta az elismerést. Volt egy másik is. Nem a fényben, nem a hangos reklámok középpontjában, csak oldalt, egy pavilon szélén: *Böjte* atya ajánlotta új, *Iránytű a végtelenhez* című kötetét. A legtöbb író aranyhegyű csodatollal dedikálta könyvét – az erdélyi árva gyerekek megmentője egyszerű kölcsöntollal írta szívmeleg szavait a türelmesen váró százaknak.

Tavaszi pakolás. Nemcsak takarítani kell, de olykor rendezkedni is. Szelektálni és töprengeni. Lassan elrongyolódnak a régi holmik: kedves cipőim, még anyámtól kapott ingem, esküvői ruhám. Elkopnak az erős székek, az asztal. Minden. Lassan elkopik az ember is: itt fáj, ott hasogat, a térd ropog, a háta szaggat hajnal felé. Kívülről észrevétlenül romos házak leszünk, de ha tudunk tisztán élni, megőrizhetjük a lélek fiatalságát.

Hirtelen nyár. Néhány napja váratlan forróság, éles fénnnyel szikrázó nyár. Pedig alig hogy elhagytuk áprilisi közepét. Hallgatva az előrejelzéseket, a jövő hét végén újra hideg vonul át az öreg Európán. Éjjelre lesz olyan országrész, ahol tizenöt foknyit zuhan a hőmérséklet. A budai hegyek közelében járok mindennap, a lombokon átderengő lángokkal szikrázó erdőben. Ezek az évszázad új, különös, komor színei, amelyeket majd meg kell tanulnunk, és valahogy kibírnunk zörgő szívvel is, a villámló gyűlölettel együtt.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

„... megemlékezik róla, hogy por vagyunk”

► Sajátos találkozó zajlott április 29-én a baracskai börtönkápolnában: az elmúlt bő tíz évben a börtönlelkész mellett segítő feladatokat el-látó, azóta már szabadult fogvatartottak gyűltek össze közös hálaadó istentiszteletre. A börtönlelkész és az egymás után sorban megszólaló volt „egyházi megbízottak” szavaiból lassan kirajzolódott a 103. szoltár istenképe: „Nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem fi-zet nékünk a mi álnokságaink szerint. (...) Amilyen könnyörülő az atya a fiakhoz, olyan könnyörülő az Úr az őt félők iránt. Mert ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk.”

Amikor bő tíz éve felállt a börtönlel-készi szolgálat, senki nem tudta iga-zán, hogy tulajdonképp mit is takar az elnevezés. Bár a börtönlelkésznek kinevezett lelkipásztorok, plébáno-sok, rabbi már korábban is bejártak a büntetés-végrehajtási intézetek-be, alapvetően más helyzetbe ke-rültek. Addig eseti jelleggel jöttek be látogatni vagy istentiszteletet tartani, és jövetelüket előkészítették az intézet dolgozói. A szolgálat megindu-lásától azonban teljes időben bent tartózkodtak, és maguknak kellett megoldani saját „háttérmunkáikat” is. Ezentúl a többi bejáró koordinálása is az ő feladatuk lett.

Szénási Jonathan Sándor reformá-tus lelkipásztor is így látott munká-hoz a baracskai büntetés-végrehajtá-si intézetben. Az egyik nevelő keres-te meg azzal, hogy nem kellene-e ta-karító a kápolnába. Mint kiderült, egy csenevész fiút szeretett volna „védtett helyre” tenni a lelkipásztor mellé. Mi-vel az intézetparancsnok engedé-lyezte, fokozatosan rajzolódott ki, mennyi más feladattal is meg lehet bízni a kápolna takarítása mellett. Mire szabadult, már annyira hiány-zott a segítsége, hogy megmaradt a státusa. Utódai között voltak, akik ze-

zonyságot, hogy itteni élményei ko-molyan átformáltak gondolkodását.

István kint is kántor volt egy temp-lomban. Egy másik intézetbe kellett bevonulnia, hogy közlekedési balese-te miatt kapott büntetését letöltse. Amikor ott más fogvatartottaktól hallotta, hogy Baracsán milyen hit-élet van, átkérte magát ebbe az inté-zetbe. Saját felekezetének az alkalma-in kívül nem akart másokén is részt venni, ezért más munkát kért magá-nak. Egy incidens miatt azonban három hónap múlva „levették” a munkából, és egyetlen munkalehet-séggént maradt számára a kápolna. Most hálás Istennek, hogy le kellett gyűrnie előítéleteit, és annyi értéket láthatott meg más felekezetek hité-le-tében.

László munkásörtiszt volt valami-kor. Kedélyesen mondja: máig sem tudja, hogy a lelkipásztort vagy őt akarták bosszantani, amikor egyhá-zi megbízottnak osztották be. Ma sem tartja magát egyházi értelemben hívó embernek, de amit itt a kápol-nában hosszú hónapok alatt megta-pasztalt, az azt mondatja vele, hogy nemcsak lehetőségnek kellene lennie a vallásgyakorlásnak, hanem kötele-zővé kellene tenni a hitoktatást.

FOTO: SZÉNÁSI JONATHAN SÁNDOR

nélni is tudtak. Az ő idejükben a li-turgikus alkalmak még emelkedetteb-bek voltak.

Ma a tizenegyedik egyházi megbí-zott látja el feladatát. Mint zenész kü-lönösen is hálás Istennek azért, hogy ha már meggondolatlansága miatt börtönbe került is, de ebben a kápol-nában töltheti le büntetésének idejét. Itt folyamatosan tud gyakorolni, rá-adásul orgonajátékával sokakat gyö-nyörködtet.

Gábor – aggódó szülei minden fi-gyelmeztetése ellenére – a könnyű életet kereste a nehéz tanulás helyett, míg végül börtönbe került. Mivel szü-lei korábban zeneiskolába is járatták, tudott billentyűs hangszereken is játszani, ezért helyezte a befogadó bi-zottság (ez dönt arról, milyen mun-kára kerülnek a fogvatartottak) a kápolnába. Bár korábban soha nem járt templomba, most arról tett bi-

Az intézeti lelkipásztor a 103. szol-tár 7. versét emelte még ki: „Megis-mertette az ő útait Mózesrel; Izrael fi-aival az ő cselekedeteit.” A sivatagi vándorlás során Izrael fiai féltek a Mindenhatótól. Még a hangját is féltek hallani, ezért azt mondták Mózesnek, hallgassa meg ő az Örök-kévalót, és tolmácsolja az üzenetét. Amelyet aztán egyre-másra nem vettek komolyan. Ezért az Örökkéva-ló kénytelen volt időről időre megszo-rítani őket, hogy jó irányba terelje. Bí-zik benne – mondta az intézeti lel-kész –, hogy ha nem lesz is minden-ki „Isten szavát halló Mózes” ebben a kápolnában, de Isten Lelke annyi vi-lágosságot gyújt a szívében, hogy meglássa az életében Isten kezének a nyomát, hogy semmi nem történt ok és cél nélkül, Istennek mindennel terve volt.

■ – I – N – R

MÁJUS 1–8.

Nemzetközi börtönmissziós imahét

A Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezetének felhívása

A húsvét ünnepe utáni első vasárnap-pal (május 1.) – a világ több mint száz országához hasonlóan – hazánkban is kezdetét vette a börtönmissziós imahét, melynek felhívását a szerve-zők az idei esztendőben is 2800 ma-gyarországi egyházköztséghez és gyü-lekezethez juttatták el.

A Magyar Testvéri Börtöntársaság 1993 óta vesz részt a nemzetközi börtönmissziós imahét magyarorszá-gi szervezésében. Felhívásukkal, va-lamint az imahét programjával cél-juk az, hogy az egyházi és világi közvélemény figyelmét ráirányítsák a börtönmisszió, az igazságszolgáлта-tás, a bűnmegelőzés kérdéseire, ezzel összefüggésben a bűnelkövetőkre, azok családjaira, az áldozatokra és hozzátartozóikra. A szervezők kérik, hogy a testvérek imádságban hordo-zák missziósaink, a börtönlelkészek

és a börtönpasztoráció ügyét és szol-gálatát.

Részlet a felhívásból: „Szeretettel kérjük most lelkész testvéreinket, hogy ezen a héten, a húsvét ünnepe utáni 1. vasárnapon kezdődő, szoká-sos alkalmakon kapcsolódjanak be az imádságba, s ragadják meg az al-kalmakat, hogy az istentiszteleteken beszéljenek erről a mindenkit érintő és érdeklő ügyről s elsősorban arról, hogy Jézus Krisztus az Igazság, és öná-la van a megbocsátás és az irgalom. Csodálatos üzenetet helyez szívéünkre Lukács evangélista: »Örvendjünk, mert Jézus az Úr kedves esztendejét hirdeti!«

Szeretettel kérjük a gyülekezeteket, hogy anyagilag is támogassák nehéz körülmények között végzett szolgál-tunkat, különösen is azért, hogy a fog-vatartott szülők gyermekei között

végzett Angyalfa programunkat, ka-rácsonyi megajándékozásukat és a nyári táboroztatást folytatni tud-juk. Szolgálatunk abból a hitből fa-kad, melyet a feltámadott Jézus Krisz-tus jelentett ki számunkra: »Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent en-gem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyok-nak!« Ez a parancs hív most minket is, valamint imahetünk és közelgő vi-lágkongresszusunk mottója: Remény, megbocsátás, újrakezdés és szabad-ság.

Mindez igen áldott és fontos feladat mindannyiunk számára!”

■ ROSZÍK GÁBOR evangélikus lelkész, a Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezetének elnöke

„Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak és a vakoknak szemük megnyílását; hogy szabadon bocsássam a megkínzot-takat, és hirdessem az Úr kedves esztendejét.” (Lk 4,18–19)

Örvendj! Ünnepelj!

Az első látogatásom egy afrikai börtönkörletben kitörölhetetlenül bele-égett az emlékezetembe. Fogalmam sem volt, hogy mire számíthatok, zaklatott és nyugtalan voltam, és nem gondoltam, hogy bármi monda-nivalói élnek nyomorban. Az a jó hír, amelyet Jézus bejelent, amelyet ő közvetít, nem a gazdasági jólét kez-dete, hanem a radikális megvalósu-lása az igazi jó hírnek, amely minden földi gazdagságnál többet jelent. Hi-szen még a közöttünk élő leggazda-gabbak sem irányíthatják a saját éle-tüket, nem is beszélve a jövőjükről.

A Jézus által kijelentett örömhír túlmutat mindazon, ami pénzért megvásárolható. Ez azt jelentette, hogy a pénz nem minden, és Isten sokkal többre tartja a szegényt, mint a pénzt. Pontosan ez az igazi öröm-hír mindazoknak, akik nélkülözés-ben élnek. Jézus az elesetteknek és elnyo-mottaknak is hirdeti a szabadulás örömhírét. Azok számára, akik olyan körülmények között élnek, ahon-nan nincs menekvés, nincs szabadu-lás. Olyan szabadságot hirdet, mely segít a fogvatartottnak a terhét visel-ni, segít, hogy a tudatára ébredjen: nincs egyedül a súlyos teher alatt, és az elnyomottság nem az utolsó szó. Ez az igazi remény ígérete mindazok számára, akik nem látnak kiutat ab-ból a nyomorúságból, amelyben most vannak.

Ez az az ígéret, amely ugyanúgy szól szegénynek, vaknak és rabnak: Jézus reményt hoz, és segítséget nyújt a gyó-gyuláshoz mindenki számára. És gon-doljunk csak el: ha Jézus a világ legke-vésbé kedvelt embereivel tesz ilyet, ak-kor mindenki számára él a remény. Ha Jézus mindazokhoz szól, és mindazok-nak szabadságot ígér, akik bármilyen függőség, kín, szorongás vagy erőszak közepette élnek, akkor azoknak is szól a jó hír, akik a csordaszellemben bízza, gögben, előítéletben és sérelem-ben élnek. Jézus a jó hírt kinyilvánítani jött kö-zénk: „...azért küldött, hogy hirdessem az Úr kedves esztendejét” – az ünnep-lést, a gyökeres változás ünnepét, Is-ten kegyelmét és könyörületességét mindazoknak, akik jól ismerik az em-beri nyomorúságot és nélkülözést.

Ez Jézus Krisztus örömhíre, ez az, amit mi most ünneplünk, ez Is-ten csodálatos erejének és kegyelmé-nek örömhíre. Nekünk mindannyi-unknak erről az Úrról kell bizony-ságot tenni és hirdetni minden börtön-ben és minden közösségben. Örvendj! Ünnepelj!

■ RON NIKKEL, a Nemzetközi Testvéri Börtön-társaság – Prison Fellowship International (PFI) elnöke

A börtönmissziós imahét hátralévő imatémái

Május 5., csütörtök: a büntetés-végrehajtás napja. A börtönparancs-nokokért és családjukért, hogy megbecsüljük őket. A börtönökben dol-gozóként, hogy irgalommal végezzék munkájukat. Hogy bátorítva és re-ményt adva cselekedjenek hivatásuk gyakorlása közben.

Május 6., péntek: a börtönben lévőek családjainak napja. Az elítéltek családjaiért, különösen a gyermekekért, hogy szebb jövőjük legyen. Az elítéltek családjaiért, hogy a távollét ne gyengítse szeretetüket, és támo-gassák egymást. Az otthon maradt családokért, hogy irgalmat találjanak az Úrban, és türelemmel viseljék azt a megpróbáltatást, hogy hozzár-tozójuk távol van.

Május 7., szombat: a börtönlelkészek, missziósok napja. A börtön-lelkészekért és önkéntesekért, hogy az Úr adjon erőt, kitartást és türel-met a munkájukhoz. Hogy a fegyörök és az elítéltek is segítséget kapja-nak a börtönlelkészektől és missziósoktól.

Május 8., vasárnap: a megbékélés napja. Hogy a fogvatartottak a ke-reszthez jöjjenek, ahhoz a helyhez, ahol a szeretet és az igazság találko-zik. Hogy a fogvatartottak megbékéljenek az áldozataikkal, családjuk-kal és közösségeikkel.

HIRDETÉS

Minden nap egy ingyen lap!

Kedvenc lapjai digitálisan:
gyorsan, kényelmesen, olcsón!

A **Digitalstand online lapáruház** május 31-ig minden nap
megajándékozza Önt egy ingyenes újsággal!
Regisztráljon weboldalunkon, hogy azonnal hozzájusson az ingyenes kiadványhoz!

Próbálja ki most!

www.digitalstand.hu

A hónap könyvnyereménye

Kedves Vásárlóink!

Azok között, akik májusban (1-jétől 31-éig) vásárolnak a Luther Kiadó könyvesboltjában, vagy ebben az időszakban küldik el megrendelésüket kiadónkhoz, kisorsoljuk az alábbi két könyvet.

Jer, örvendjünk, keresztyének

Luther írásából mindennapi áhítatra

összeállította: D. Karl Witte,

fordította: Szabó József

Örömmel ajánlom hittestvéreink, de minden érdeklődő olvasó figyelmébe is a *Jer, örvendjünk, keresztyének* című, *Luther* írásából összeállított, mindennapi használatra szánt áhítatos könyv negyedik kiadását. „Az evangéliummal olyan kincshez jutottunk, melynek neve nem pénz, nem vagyon, nem e világi hatalom, dicsőség és gyönyörűség, hanem reménység, mégpedig élő, boldog reménység, amely testünkben-lelkünkben megelevenít, és boldoggá tesz – teljességgel, örökre” – olvashatjuk egyik áhítatában. Luther Márton, Istennek ez a tíz-talentumos szolgája valójában *egy ügyű* ember volt. Egész életében, küzdelmeiben, professzori munkájában, egyházi szolgálatának minden pillanatában egyvalami foglalkoztatta: Isten ígéje. Nem emberi szándékok, hanem egyedül Isten ígéje tette őt reformátorrá. Kizárólag ezért, ennek tisztaságáért, helyes megértéséért, tiszta tanításáért küzdött, ez töltötte ki életét – és ha Isten úgy dönt felőle, ezért kész lett volna meghalni is. Isten ígését tartotta mindenek felett fontosnak, hiszen maga is belőle táplálkozott.

Ittész János püspök

448 oldal, 140×200 mm, kartonált, ISBN 978-963-9979-33-8, 2011

Reformáció, államhatalom, politika

Luther és Kálvin jogfilozófiai és politikai filozófiai nézetei

Birkás Antal

A két nagy reformátor gondolkodása messze túlnyúlik a teológia határain. Luther és *Kálvin* hatása a politika, a gazdaság, a jogtudomány, a zene, a modern természettudomány kibontakozása, illetve átalakulása terén is tetten érhető.

Luther és Kálvin munkásságának hatása a modern kor embere számára megkerülhetetlen. Ez a megállapítás nem csupán a teológiára, de a jog- és a politikatörténet alakulására is vonatkozik. Különösen is igaz ez az olyan kérdések esetében, mint a hatalom ere-

dete, az engedelmesség kérdése, az evangélium és a politika viszonya, az alkotmány és a jog megjelenése. Ez a könyv a hatalom és a politika, az állam és a jog világával kapcsolatos reformatori gondolatokat, a két nagy reformátornak az államhatalom, jog és politika kapcsán kifejtett nézeteit igyekszik elemezni és tudományos alapos-sággal feltárni.

160 oldal, 167×237 mm, kartonált, ISBN 978-963-9979-32-1, 2011

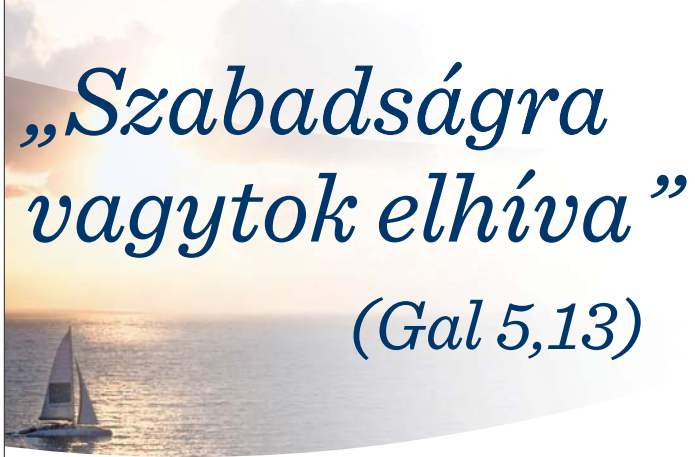
A nyertes nevét az *Evangélikus Élet* június 5-ei számában közöljük.

Az áprilisi hónap könyvnyereményének sorolásán *Fekesházy Márta* budapesti vásárlónknak kedvezett a szerencse. Gratulálunk!

■ LUTHER KIADÓ

Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 20/824-5518. Könyvesbolt: 1/411-0385. Fax: 1/486-1229. E-mail: kiado@lutheran.hu. Honlap: www.lutherkiado.hu.

HIRDETÉS

2011. május 28., szombat

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben
Zalaegerszeg
Mindszenty József Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium (Zárda u. 21–23.)

9.00 Gyülekezés, énektanulás, köszöntő – Verasztó János kerületi missziói lelkész
9.30 Evangelizáció – Ittész János püspök
10.00 Előadás: SZABADSÁG, DE MIRE, KÖTÖTTség, DE KIHEZ? – Véghelyi Antal lelkész
11.00 Csoportos beszélgetés
12.30 Ebéd az iskola éttermében
14.15 A Canterina kamarakórus előadása
14.45 Előadás: MORÁLIS SZABADSÁG VAGY GENETIKAI RABSÁG? – ifj dr. Szebik Imre orvos-bioetikus
15.45 Záróáhitat – Szemerei János, az egyházkerület megválasztott új püspöke

Kérjük, jelentkezésüket május 23-áig adják le.
SZABÓ VILMOS ÉS SZABÓNÉ PIRI ZSUZSANNA LELKÉSZEK
8900 Zalaegerszeg, Zárda u. 1.
Mobil: 20 824 3134, 20 824 3135
E-mail: vilmos.szabo@lutheran.hu

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait. A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre. A nap offertóriumát a város mentőszolgálatá által használt új lélegeztetőkészülékre szánjuk.

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben
Aszódi Evangélikus Gimnázium
(Régész u. 34.)

9.00 Érkezés, közben térzene
9.30 Köszöntések – Fatalin Helga megyei missziói lelkész, dr. Roncz Béla gimnáziumi igazgató
10.00 Közös éneklés
10.15 Evangelizáció – Sztójanovics András lelkész, a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon igazgatója
11.00 Pódiumbeszélgetés – moderátor: Balicza Iván lelkész
Meghívott vendégek: dr. Balás István ügyvéd, főiskolai docens, dr. Zacher Gábor toxikológus főorvos, Ittész István nyugalmazott lelkész
12.30 Ebéd
13.45 Koncert – Szérlórsa Band
14.30 TEMATIKUS CSOPORTOK
Luther Márton: A keresztyén ember szabadságáról – dr. Fabiny Tibor világi teológus, egyetemi tanár
Szabadság és szabadosság. East Balkán – egy tragédia margója – dr. Zacher Gábor toxikológus főorvos
Szabadulás a cigánymisszió segítségével – Györfi Mihály lelkész
Szabadság és keresztyénség megélése nemzeti kisebbségként (Magyarországon és határon túl) – Lajtos János nagybörzsőnyi lelkész, Tuhárszky Ilona az ipolyszakállosi gyülekezet felügyelője
15.45 Záró istentisztelet – dr. Fabiny Tamás püspök
16.50 Zárzó – Benczúr László egyházkerületi felügyelő
Üti áldás – Blatniczky János Dániel kerületi missziói lelkész

Kérjük, a jelentkezést május 21-ig küldjék el a következő címre:
BLATNICZKY JÁNOS DÁNIEL
KERÜLETI MISSZIÓI LELKÉSZ
2699 Szügy, Mikszáth út 4/a
Mobil: 06 20 824 2856
E-mail: janos.blatniczky@lutheran.hu
Web: <http://szugy.lutheran.hu/misszioinap>

Külön szeretettel hívjuk az egyházmegye fiatalságát és a kisgyermekes családokat is! Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk! A missziói nap offertóriumá egy, az ázsiai keresztyénülődözés elől menekülő család magyarországi tartózkodásának támogatását szolgálja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményesen kínálja kiadványait. A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől.

Missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben
Bonyhád
Atlétikai Centrum (a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium mögött)

9.00 Rézfúvós térzene – Kiskőrösi evangélikus fúvószenekar
9.15 Énektanulás, köszöntések
10.00 Igei alapozás: A GYERMEKEK SZABADOK
–Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes
10.45 MINT A MADÁR FENN AZ ÉGEN
–sárszentlőrinci cigány gyerekek szolgálata
11.00 BESZÉLGETEK AZ ÚRRAL. Gyermekek között Isten gyermekeként – a Döbrentey Ildikó és Levente Péter művész házaspár beszélgetőtársa Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő
11.45 A kerületi díjak átadása
12.15 Ebéd
14.00 SZABADON...
... az istengyermeekségre és gyermekáldásra
– Balogh Márta (várandóshétvége)
... az elcsendesedésre – imádság missziói munkatársakkal
... a beszélgetésre – Döbrentey Ildikó (dedikálással)
... a közösség építésére – dr. Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora
... az anyagi felelősségvállalásra – dr. Frenyó V. László és dr. Súlyom Jenő professzorok
... az Isten dicsőítésére – a bonyhádi gyülekezeti ifjúság előadása
... a tanulásra – Ordass püspök rejtett titka: imádságos élete – id. dr. Hafenscher Károly
... a látásra – Szita István egyházművész-lelkész tárlata: 42 kép Máté evangéliumából
... a jókedvre – kacagókoncert Levente Péterrel gyerekeknek és szüleiknek
15.30 A SZABADSÁG ÍZE – újra együtt meglepetésekkel
15.45 FELSZABADÍTÓ ÁLDÁS – Gáncs Péter püspök

Egyéni és csoportos jelentkezés határideje: 2011. május 15.
Kérjük, a jelentkezéseket írásban juttassák el az egyházkerülethez:
DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET
1088 Budapest, Puskin u. 12.
Fax: +36 1 338 2302
E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu

Gyermekprogramot egész nap biztosítunk. Szerény ebédre az egyházkerület gondoskodik. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől május 15-ig. Kollégiumi szállás igényelhető 27-én és 28-án éjszakára, ebből egy éjszakát a kerület fedez. A missziói nap offertóriumá az Evangélikus Vakmisszió énekeskönyv-kiadását támogatja.

A boldog család

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy boldog család. A férj és a feleség soha nem bántotta egymást. Még csak hangos szó sem esett köztük. Szerették egymást.

Az ördögnek nem tetszett a család boldogsága. Mindig ott settenkedett a férfi és az asszony körül, leste, mikor viheti valamelyiket kísértésbe. Hiábavaló volt azonban minden mesterkedése, nem tántorodott meg sem az asszony, sem a férfi.

Élt a faluban egy vén boszorkány. Egyszer elhatározta az ördög, hogy szövetkezik vele, hátha neki sikerül megrontani a család boldogságát.

– Egy szép pár sárga csizmát kapsz, ha megrontod a boldogságukat! – mondta az ördög a boszorkánynak.

A boszorkánynak éppen sárga csizmára fájt a foga, hát elfogadta az ördög ajánlatát.

A férfi kint szántogatott a mezőn, mert éppen szántás ideje volt. Felesége minden délben vitte neki a jó ebédet. Odamegy a boszorkány a férjhez.

– Mit csinálsz, jó ember? – kérdezte tőle.

– Csak szántogatok – felelte a férfi.

– Nem éheztlél meg?
– Most már mindjárt hozza a feleségem az ebédet – válaszolta, s nézett a falu felé, ahonnan ilyenkor szokott feltűnni a felesége a kosarával.

A boszorkány gyorsan ellillant, felült a sóprűjére, s gyorsan berepült a faluba. Egyenesen az asszonyhoz ment.

– Mit csinálsz, jó asszony? – kérdezte tőle.

– Megfőztem az ebédet, most készülsz a mezőre, az uramhoz. Kiviszem neki az ennivalót.

– Nem kell ma ebédet vinned, most jövök tőle. Azt üzeni, hogy mindjárt végez. Még egy-két fordulója van, aztán már jön is haza – hazudta a boszorkány.

Az asszony nem hitt a boszorkánynak, csak rakta bele az ételt a kosárba, hogy vigye az urának a mezőre. A boszorkány azonban csak beszélt neki, bizonygatta, hogy úgy van, ahogy ő mondja. Közben szép kendőt vett elő meg pruszlikot, és csak biztatta az asszonyt, hogy próbálja fel a kendőt meg a pruszlikot, meglátja, milyen szép menyecske lesz bennük. Az asszony először nem akarta, de aztán csak felkötötte a kendőt, meg a pruszlikot is felvette. A boszorkány akkor tükröt vett elő, s mutatta az asszonynak, hogy nézze csak meg magát, mennyire igaz, amit ő mondott, ilyen szép menyecske nincs is a környéken! A kendő és a pruszlik is igen jól állt az asszonynak, elnézgette sokáig magát a tükörben. Észre sem vette, hogy lassan eltelt a fél délután.

A boszorkány, mikor elérte a célját, újra felült a seprűjére, és kirepült a mezőre. A férfi már régen megetette és megitta a teheneit. Nem tudta, miért nem jön a felesége. Éhes volt nagyon, a szemei majdnem szikráztak az éhségtől, de hajtotta a munka,

hát befogta újra a teheneit, és szántott tovább.

– Na, jó ebédet hozott a feleséged? – kérdezte a boszorkány.

– Nem hozott ma bizony semmit – felelte a férfi. – Biztosan valami fontos dolga akadt. Sietek is este haza, hátha valamiben segítenem kell neki.

– Hihihi – nevetett fel éles hangon a boszorkány –, nem kell annak semmi segítség, csak útban lennél

GLATZ OSZKÁR: MEZESKALÁCS

neki, ha most hazasietnél. Én tudom, miért nem kaptál, te jó ember, ma ebédet! Vendége volt. Egy deli fiatalember. Kendőt és pruszlikot kapott a feleséged tőle. Most nézgeti magát bennük a tükörben.

Elsötétült a világ a boldog ember előtt. Ilyet mondani a feleségről! Kapta is mindjárt az ostorát, hogy végighúzza a csúnya vénasszonyon, de az akkor már messze repült az erdő felé.

Nem ment tovább a munka az embernek. Nem hitte el, amit a boszorkány mondott. De azért csak kezdett gyanakodni, hiszen a gyomrán érezte, hogy valami rendkívüli történhetett a feleségével, mert eddig mindig pontosan hozta az ebédet.

Felrakta az ekét a szekérre, és indult nagy sebesen haza. Szegény fáradt teheneit egészen hazáig ostromozta.

Otthon a felesége még mindig a tükör előtt nézegette magát.

– Hát mégis igazat mondott a boszorkány! – mondta keserűen az ember, és jól elverte a feleségét. Kész lett köztük a harag.

A boszorkány megkapta a sárga csizmáit. Fel is húzta, és egyenesen a boldogtalan család házához sietett. Láttá, hogy az ördög is meglegedve leselkedik be az ablakon. Az ördög és a boszorkány elkezdett táncolni örömeiben, csak úgy döngött alattuk a föld.

Az asszony, amikor kisírta magát, megkérdezte, hogy miért nem jött haza ebédre, ha megüzente, hogy hazajön. Ekkor tudták meg mindketten, hogy a boszorkány vezette félre őket. Az rontotta meg a boldogságukat. Az asszony mindjárt bele is dobta a kemencébe a kendőt meg a pruszlikot is, aztán megfogadta, hogy soha semmilyen csábításnak nem enged. Szent lett a béke köztükk, újra boldogok lettek. Még most is élnek, ha meg nem haltak.

Forrás: Istenes magyar népmesék és Krisztus-legendák. Gyűjtötte: Hernád Tibor. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1996.

A holnapi nap gondja

A jelenkor életének szinte megoldhatatlannak tűnő problémáival szemben az egyház hivatása, hogy az evangéliumra irányítsa mindazok tekintetét, akik követni akarják Krisztust. Isten igazsága kerül így az első helyre, és a földi élet javaiért való gondok az őket megillető helyre szorúlnak. *„Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit öltünk magunkra? Mindezt a pogányok kérdezzetik; a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadotnak nektek. Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.”* (Mt 6,31–34)

Az egyház is gyakran elveszíti ezt a sorrendet. Következménye, hogy elveszítik a keresztények is az eszkatologikus látóhatárt. Nem várják többé az Isten országának elsőbbségét, hanem az egyháztól is csak a földi élet gondjainak megoldását várják. Krisztustól is csak a földi életre, a mára vonatkozó reménységek beteljesedését várják. Erről mondja az apostol: *„Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél szánalomra méltóbbak vagyunk.”* (1Kor 15,19) Krisztusban ugyanis Isten igazságának azzal a többletével szembesülünk, mely feltámadása által vezet a mából az emberiség új korszakába. A Szentlélek által eljövő világ reménységében részesülő hit élete megszűnik aggódni a holnapi napért. A társadalmi vagy egyéni, az univerzális emberi, vagyis a világmindenséget is átfogó kérdésekkel a holnapi nap Istenébe vetett hittel néz szembe Krisztus követője. Ezért tekint a Krisztus-név álarcába öltözött emberi igényeket és reménységeket csupán csalfa tévhitnek. Az eljövő világ kor reménységében ugyanis a jelen élet is más értékelést kap. Az el-

sőrendű kérdés az egyház evangéliumhirdetésében, hogy megnyílik-e Krisztus országa nevében a látóhatár az eljövő világára. A földi életre való leszűkítés ugyanis nem az evangéliumból táplálkozik.

Az egyházat sokszor vádolták azzal, hogy egy eljövő világ ábrájával kísérli meg elvonni a figyelmet az emberiség földi problémáiról. Az egyház erre szóló válasza gyakran a „sikeres frontrövidítés” módszerére emlékeztetett. Megkísérelte, hogy az evangélium földi előnyeinek, társadalmi sikereinek nyelvvel vonzzon

magához. Valójában az evangéliumot hamisította meg, visszavonulást és vereséget álcázott. Reménységet színlel „Krisztusban”, de úgy, hogy benne a földi, emberi problémák megoldását ígérgeti, melyre nincs felhatalmazása. Megtévesztő, ha még az egyház is elhiszi azt, hogy neki *egy jobb e világot* kell hirdetnie. Visszavonul a közös emberi felelősség hangoztatásával, és sikerét színleli e világ hatalmásaival való szövetségében. Frontszűkítése nem veszi figyelembe azt az életveszélyt, mellyel csak a Krisztus feltámadásáról szóló, eljövő világ korszak halálból életbe vezető látóhatára tud szembenézni. Ez az evangélium többlete, mely a holnapi nap gondjaira Isten eljövő világ korszakának igazságával tud csak fényt vetni.

A bűneset utáni emberiség nem tud „az égi madarak és a mezei liliomok” gondtalanságával bánni a földi javakkal. Megrendült a gondviselő Teremtőbe vetett hitében. Kezébe veszi a felelősséget, és jólétét maga akarja biztosítani. Elsődleges gondjává vált úgyannyira, hogy a földi javakat helyezi Isten helyébe. Áldozatává válik az önmaga által gyártott bálványoknak. *„Aki pedig meg akarunk gazdagodni, kísértésbe meg csapdába, sok esztelen és káros kívánságba esnek, amelyek az embereket pusztulásba és romlásba döntenek. Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme, amely után sóvárogva egyesek eltévelyednek a hittől, és sok fájdalmat okoznak maguknak.”* (1Tim 6,9–10)

Még azok is elfeledkeznek a bibliai intelmekről, akik Krisztus tanítványainak kívánják nevezni magukat. Cselekedeteik indítékaként idézik az emberi felelősséget a veszélybe rohanó világban. Csak *a veszély gyökerét nem akarják látni az ember bűnösségében*. Még ha a tanítványok is figyelmen kívül hagyják a holnapi nap oltalmát a bűnön és halálon egyedül

lelőtlenül azok cselekszenek, akiket „az élet gondja és a gazdagság csábítása” ragad meg. Az egyházzal is megtörténhet, nem csak egyénekek vagy a társadalommal. Így fojtják el az evangélium igéjét (Mt 13,22). Isten uralmának hívását elhárítják a földi gondok miatt, ezért nem válnak vendégekké (lásd a nagy vacsoráról szóló példázatot, Lk 14,15–24). Talán nem túlzás azt állítani, hogy napjainkban meglepő rokonszenvet éreznek még keresztények is azok iránt, akik kimentették magukat a meghívás elfogadása helyett. Első a holnapi nap gondja az egyházban is? Csak be kell helyettesítenünk az evangélium „kínálatát” az emberiség ínségével elfoglalt egyházi fórumokon is, hogy felfedezzük azt az érdekeltséget, mely Isten országát nem engedi első helyre.

Isten országát és igazságát nem lehet a földi életéről, a holnapi napról való gondoskodás igazságosságával behelyettesíteni. Az ilyen „szociális evangélium” és „politikai felelősség” az egyházban csakis Krisztus evangéliumának meghamisítását eredményezi. Nem számol komolyan azzal, hogy a bűn pusztító hatalmát hogyan lehetett megtörni az emberre lett Krisztus halála és feltámadása által. Ezért „keressétek először az ő országát és igazságát”! Jézus nem azért jött a világba, hogy annak fejlődését egyengesse, és az emberiség önmegelégedett jólétben élhessen. Ahol ez kerül előtérbe, ott megtörik Isten uralmának és igazságának elsőbbsége, és Krisztust elutasítják mint a hitből fakadó új élet példaképét. Helyét ember faragta bálványok foglalják el. Az emberi jólét társadalma válik olyan követendő példává, mely noha még messze lehet a céltól, de családokként jó szolgálatot tehet. Nem csoda, hogy a jólét bálványai kárhazatba vezetnek magát azt a földi életet, melyet egy tévhit elképzelése szerint meg akarnának menteni: *„Mert sokan járnak másképpen: ezekről sokszor mondtam nektek, most pedig sírva is mondom, hogy ők a Krisztus keresztjének ellenségei; az ő végük kárhazat, a hasuk az isteniük, és azzal dicsekszenek, ami gyalázatuk, mert földi dolgokra törekszenek.”* (Fil 3,18)

A bálványok mindig új neveket kapnak, nehogy túlságosan primitíveknek tűnjenek. Tudomány és filozófia, időnként a teológia alátámasztásával, igyekszik a modern világ bálványait színgazdagabban kidolgozva az emberiség számára rokonszenvesse tenni. Az egyház tragédiája, hogy még a legragyogóbb etikai eszmék is befurakodhatnak az evangélium helyébe, és félrevezethetik azokat, akik Krisztus követésében kívánnak járni. Erkölcsei teljesítmények a társadalmi életben olyan vonzókká lehetnek, hogy modern bálványokká minősülnek. A hitből fakadó élet helyét a holnapi nap gondjainak álmódzó utópiaja foglalja el. Az eljövő világ élet kiesik a képből, s csak a jelen élet tökéletesítése tűnik a „keresztény hit” felelősségének. Ez a gyökere az elvilágiasodott kereszténység problémájának. Nem Isten népének „holnapjában”, az örök szombat nyugalmában él, hanem a „mában”, melyet holnap tökéletesítve élvezni akar. Az „új és új föld” így tűnik el az elvilágiasodás eredményeként a láthatárról.

■ VAJTA VILMOS

Forrás: Vajta Vilmos: A hitből fakadó élet – Teológiai meditáció. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1990. Ára: 200 forint.

Erőt önt a csüggedőkbe

Kleopás és névtelen társa, a két emmausi tanítvány jó ismerőseink. Nem csak azért, mert húsvétkor hallani szoktuk a történetüket. Sokkal inkább azért, mert rokonlelkűek vagyunk velük. Magunkra ismerünk bennük. *A csüggedők!* Két reményt veszített vándor, telve szomorúsággal, bánattal. Van-e még valami, ami jobban fölkeltené a szimpátiánkat? Hiszen ezek vagyunk mi, mindig újra ilyenek. Nem mindig vagyunk hitetlenek, talán csak ritkán áruló Krisztus-tagadók, még ritkábban harsányan versengők, tülekedők, de sajnos csüggedők minduntalan.

Mi tette a két tanítványt csüggetté? Elvesztették az ő Urukat! Pedig minden reménységüket öbelé vetették. Nem csekély reménységüket. *„Mi abban reménykedtünk – mondják –, hogy ő fogja megváltani Izráelt.”* A messiási ország eljövetelét várták, melyben Jézus a Király. A bűntől való megváltás boldog idejét, melyről annyit jövendöltek a próféták. S mily alaposnak, jogosnak látszott ez a reménységük, hiszen a názareti Jézus körül hatalmas események történtek. Beszédben és tettekben isteni teljhatalomról tett tanúságot. Az egész nép belé vetette reménységét. De *mily szörnyű a csalódásuk*: erősebbeknek bizonyultak ellenségei, a főpapok és főemberek. Megfeszítették. S ezzel nincs tovább!

Harmadnapja már, hogy a tragédia bekövetkezett. Igen jelentős ez a szó: *harmadnapja*. Az akkori hiedelem szerint a lélek három napig tartózkodott a meghalt teste körül. Addig még volt remény a holt feltámasztására. Ha ez az idő letelt, akkor végleg megsemmisült az újraéledés re-

sük mögött is ott simul a Jézus iránti tisztelet, szeretet.

Nem hitetlenek ők, mint Kajafás, Heródes vagy a nép gonosz vezetői. Jézus sem feddi őket azzal, hogy „ti hitetlenek”, csak azt mondja: *„Ó, ti balgák!”* Balgák, értetlenek, rest szívűek. Persze az is elég súlyos bűn, ha egy tanítvány (!) értetlen és rest szívű. Mi se mentegessük magunkat, ha beleestünk. Szomorú, hogy Jézus iránt való tiszteletünk, szeretetünk mellett is erőt vehet rajtunk a csüggedés, a csalódottság. S minden csalódások közt is a legkeservesebb a *Jézus Krisztusban való csalódás érzése*. Borzasztó emberekben vagy önmagunkban csalódnunk, de iszonyúbb Istenben s az ő Fiában csalódnunk. Hányódnunk a belé vetett hit és a benne való csalódás partjai közt! Nem érteni Isten cselekvését az életünkben. Föl nem fogni: ha él az Úr, miért nem segít, gyógyít, miért nem ad szabadtá-
st ebből vagy abból? Hogyan bírja az élő Úr elviselni övéinek a bánkódását, vereségét? Vajon nem ő maga felelős-e azért, hogy sokan csalódnak benne, megbotránkoznak, s végül is odahagyják?

Ismeretlen előttd ez a lelkiállapot? Dehogyan ismeretlen. Ismerjük ezt a gyötrelmet mindnyájan. Ilyenkor fizikailag is elhagy az erőnk, összeroskadunk, *a szívünk taplóvá válik*, megrestül. Szinte irigyelni lehet ilyenkor a „bizonyosan” hitetleneket, kik hitelenségükben csupa határozottságot árulnak el. Van-e nagyobb nyomorúság a keresztyén ember számára, mint az, amikor a bizonytalanság árkába zuhan? Nem teszik-e az ilyen órák hiábavalóvá az egész múltat, a Jézussal együtt eltöltött időt? Egy idegen nyelvű mondást

mintha valami „akadályozta” volna – olvassuk. Úgy értsük ezt, hogy csak Isten nyithatja meg valakinek a szemét arra, hogy a feltámadott, új testben járó Jézus Krisztust felismerje? De miért nem nyitotta meg mindjárt Isten a szemüket? Közel járhatunk az igazsághoz, ha itt is észbe vesszük: csak a hit szemei láthatják meg Isten útjait, akaratát, dicsőségét. A hit szemei, nem pedig a reményvesztett csüggedésé, csalódásé.

Ezért igyekszik Jézus *hitre gyűjteni* őket. *„Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek arra, hogy mindazt elhiggyétek, amit megmondtak a próféták!”* Jézus nem mutatja meg magát erőnek erejével, előbb a hitűnket ébreszti. S ha az felébredt, akkor menten előkészített annak a lehetősége, hogy újra teljes közelségével és közösségével megajándékozzon minket. Csüggedésünk óráin sohase csodát kérjünk, hanem hitet! Legelőször is hitet.

De hogyan támaszt Jézus hitet? *Magyarázza az Írásokat!* Mózesről kezdve a próféták mind azt hirdették, hogy Isten Fiának szenvedésén által kell bemenni az ő dicsőségébe. Miért csüggedtek el, amikor ez a szenvedés bekövetkezett, éppen ez volt az útja dicsőségbe emeltetésének? Lehetetlen, hogy ezek a tanítványok annyira „írástudatlanok” lettek volna, hogy ezekről a prófétai ígékről még sohasem hallottak. Csakhogy elfeledték őket a csüggedés idején. Kellett jönnie valakinek, aki élő szóval felelevenítse nekik.

Azóta is az Írások, a bibliai szövegek az élő szóval való hirdetés, vagyis az igehirdetés révén válnak Istennek hitet támasztó beszédévé. *„A hit hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által.”* (Róm 10,17) Ha hit-

bibliaolvasók, akik betéve tudnak minden ígét, mindent benyelnek, de éppen ezért semmit sem tartanak meg igazi tartalmából, mert nem rágták meg, nem emésztették meg. Ismerik például a prófétai írásokat is, melyek arról tanúskodnak, hogy a szenvedésen át visz az út a dicsőségbe, az üdvösségbe, mégis, amikor elkövetkezik a szenvedés vagy próbatétel órája saját életükben, egyszerre értetlenekké válnak, taplószívűekké, s képtelenek felfogni a dolgokat.

Hogy bibliaolvasásunk tévútra ne kerüljön, feltétlenül szükségünk van az élő szóval hangzó *igehirdetésre!* A hit hallásból van, az igehirdetés hallgatásából. *Nem meggondolandó tény, hogy Jézus nem írt, hanem prédikált?* Apostolokat küldött ki hírnöki feladattal. Az úgynevezett *Didache*, a tizenkét apostol tanítása, mely közvetlenül az újszövetségi iratok után keletkezett, s kevés híján bekerült a kánonba, így ír: „Éjjel és nappal emlékezzél arra, aki szólja neked Isten ígét; tiszteld őt, mint az Urat, mert ahol az Úrnak ígétét szólják, ott van az Úr.” *Papias*, a második században élt hierapolisi püspök így vall: „Én nem merítettem annyi áldást könyvekből, mint *élő személyek szavaiból.*”

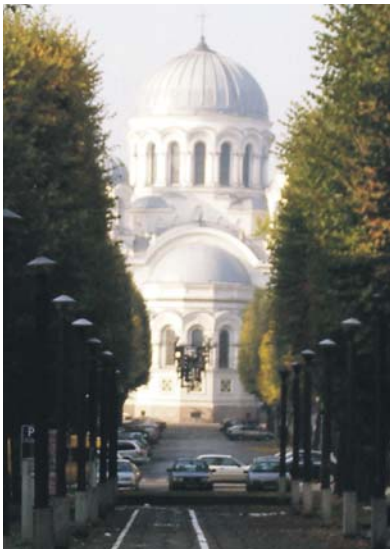
Luther szerint a Biblia kegyelmi eszköz, *nem a Deus dixit okmánya, hanem a Deus loquens eszköze*. Merésznek látszik, hogy eszköznek nevezi csupán, de azt akarja kifejezni, hogy a most beszélő Isten használja fel az olvasását; nem annak írásban rögzítése, hogy valamikor mit mondott az Úr. Sőt odáig megy el Luther, hogy az írott ige szerepe elsősorban negatív: véd a tévelygésektől. A *Krisztus-hit támasztása miatt pozitív feladat elsősorban a szóbeli hirdetésé*. S ezt éppen ő mondja, aki reformátori munkájának egyik fő feladatát abban látta, hogy a nép nyelvére lefordítsa a Bibliát, és kézbe adja minden keresztyénnek, a legegyszerűbb híveknek is. Több megbecsüléssel kellene venniük a mai keresztyéneknek nemcsak a Biblia olvasását, hanem az igehirdetés hallgatását is! Más egyéb is főlemelő hangulatot adhat, például a muzsika, de hitet csak az ige adhat!

Visszatérve az emmausi történetre: még valamire ügyeljünk. Jézus leült asztalukhoz. Gerjedezett a szívük már az Írások magyarázásakor, de még nem nyilatkoztak meg a szemek. Csak akkor történt meg ez, amikor Jézus *megtörte a kenyeret*, és nekik adta. Ekkor nyílt meg a szemük, és ismerték fel Jézust. Rögtön emlékeztek az utolsó vacsorára, a kenyérre és a borra, amelyet Jézus kiosztott, és elrendelte az úrvacsora gyakorlását övéinek. Emmausban Jézus a kenyér megtörése után eltűnt a két tanítvány szeme elől. De az úrvacsora vételének gyakorlása kezdetől megmaradt a gyülekezetekben mindenütt.

Ha gerjedezik a szívünk az ige hallgatásakor, támadóban a hitünk, miért nem lépünk oda gyakrabban az oltárhoz, hogy részesüljünk az úrvacsora ajándékában? Nem ad mást, mint az ige, de megpecsételi, bizonyossá teszi a kegyelemről hallottakat. Fölállva az oltár lépcsőjéről csüggedőkből olyanok leszünk, mint akik új erőre kaptak. Amint Ézsaiásnál olvassuk: erőnk megújul, és szárnyra kelünk, mint a sasok (Ézs 40,31).

■ SCHOLZ LÁSZLÓ

Forrás: Scholz László: Jézussal egy asztalnál. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1992. Ára 100 forint.

Kinek jut eszébe?

„Ha tehát áldozati ajándékodat az oltárra viszed, és ott jut eszedbe, hogy atyádfiának valami panasza van elened...” (Mt 5,23)

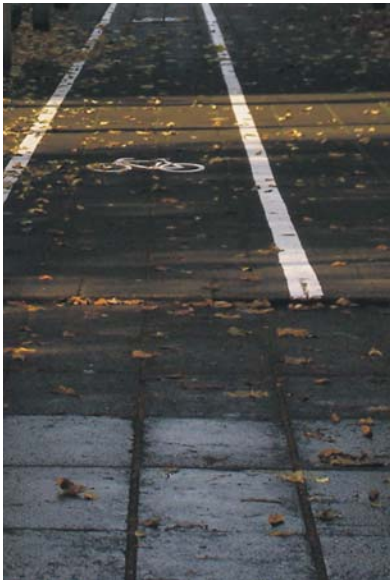
Izgalmas dolog lenne végigkutatni a koponyáinkat, mielőtt istentiszteletre indulnánk: milyen gondolatok vannak bennünk? Van, akit az izgat, elér-e még a villamost vagy az autóbust. Az utolsó negyedóra talán szorgalmas munkával telik el, hogy mire hazaérünk, minden rendben legyen az ebédhez. Lehet, hogy vendégünk van, s tükön ülve várjuk, elmegy-e, mire megkondul a harangszó. Talán félretett forintjainkat számoljuk, amelyeket adományként viszünk magunkkal orgonajavításra, templomrenoválásra. Az is lehet, hogy sokat adva külső megjelenésünkre, az a néhány perc a tükör előtt telik el. A ruha, az arcszín és a frizura között bizony nem mindig könnyű összhangot teremteni. Vagy éppen arra gondolunk, most legalább lesz másfél óra nyugalmunk? Vagy arra, milyen lesz papunk legújabb prédikációja?

De ki gondol arra, hogy az elmúlt hétnek mennyi vétét, terhet visszük magunkkal a templompadokba? Kinek jut eszébe, hogy apám, lányom, barátom vagy a munkatársam neheztel rám? Egyáltalán kinek jut eszébe istentisztelet előtt, hogy most az elé az Isten elé állunk, akinek egész életünkkel felelősek vagyunk? Hogy az istentisztelet a bűnvallások és feloldozások órája? Szent fogadások, új elhatározások, új ember születésének áldott ideje? Imádkoztunk-e már egyszer is, hogy nekünk ez legyen?

„Menjete, és tanuljátok meg, mit jelent ez: irgalmasságot akarok és nem áldozatot.” (Mt 9,13)

■ CSIZMAZIA SÁNDOR

Forrás: Csizmazia Sándor: Lehulló álarok – A Hegyi beszéd. Második, átdolgozott kiadás. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 2000. Ára: 400 forint.

ménye. (Gondoljunk Lázár feltámasztásának történetében arra a nem véletlenül hangoztatott megalapításra, hogy „már négy napja” van a sírban! – Jn 11,17) Így keseregnek hát: ma már harmadik napja. Hallották ugyan ők is az asszonyok hozta hírt: nem találták a testét a sírban, és angyalok jelentek meg, hirdetvén, hogy ő él. De nem tudnak hitelt adni e hírnek. Elképzelhetetlen számukra, hogy napok óta nem jelentkezett az Élő megszorodott tanítványai vigasztalására. Lehetetlen, hogy magára hagyja a bánkódók kicsiny seregét. Nem ilyennek ismerték meg Jézusukat. Ha élne, bizonyosan felkereste volna már őket.

Lám, milyen szimpatikus csüggedők ezek az emmausiak. Csüggedé-

igyekszem híven lefordítani ekképpen: „Senkiben sincs több hit, mint amennyit a hirtelen szükség ínség idején elő tud parancsolni.” Ha ez igaz, akkor ínségünk óráján való csüggedésünk, szomorúságunk elárulja, hogy a kedvezőbb lét óráin való hitünk nem volt igazi hit. Talán mégsem ez a teljes igazság.

De akármin van is, a legfontosabb mégiscsak az, hogy *Jézus nem hagyja magára a csüggedőket*, idején megjelenik, és erőt önt beléjük! Legyen az emmausi tanítványok története is ezért kedves nekünk. Vagyis nem azért, mert mi is nagyon hasonlítottunk ahhoz a kettőhöz, hanem azért, amit Jézus tesz velünk!

Melléjük szegődik az úton, de nem ismerik fel mindjárt. Látásukat

re akarsz jutni csüggeteg bizonytalanságodban, kezdedbe kell venned Bibliádat, és keresned kell a Krisztusról szóló tanúságtételt, a róla való beszélgetést, a templomi vagy egyéb igemagyarázást. A Biblia olvasása önmagában rendszerint nem elég. Az pedig bizonyosan elégtelen, ha ki sem nyitod a könyvet.

Egy modern teológus kissé merészen, de tanulságosan a bibliaolvasást a táplálkozás szabályaival világította meg. A Bibliát eszerint „enni” kell. Először is: eleget kell belőle ennünk. Aki keveset olvassa, rosszul táplált lesz lelki értelemben. Nem csoda azután, ha a terhek alatt erőtellenül összeroskad. Viszont másodszor: felettebb sokat sem tanácsos enni belőle. Akadhatnak ugyanis

GYÖNGYÖSPATA

„Ne a kereszténység nevében gyűlölködjének!”

► Ne hivatkozzon az a keresztény-ségre, aki gyűlöletet szít em-bertársai ellen – mondta a *Hír-szerzőnek* április 28-án *Fabiny Tamás*. Az evangélikus püspö-köt az internetes portál arról kérdezte, mit kell az egyháznak tennie abban a helyzetben, amely az ország egyes települé-sein kialakult.

– Akik bármilyen gárda tagja-ként, bármilyen szélsőség nevében a kereszténységre hivatkoznak, azok-nak mindig azt üzenem: gondolják már végig, hogy a gyűlöletkeltés be-lefér-e a kereszténységbe! – mondta a *Hírszerzőnek* Fabiny Tamás. A Ma-gyarországi Evangélikus Egyház püs-pöke szerint ugyanakkor a társadal-mi nyomás is nagy: sokan félnek, nem érzik magukat biztonságban, fő-leg a kistelepüléseken; „ezt a rossz ér-zést lovagolják meg sokan, akiknek semmi sem drága, és ráadásul még egy keresztény sipkát is nyomnak a zavaros ideológiáik tetejébe. Ez en-gem mélyen felháborít.”

Hasonlót tapasztalni ugyanakkor egyes újpogány ideológiák követői ré-széről is, az egyházaknak ezt ugyan-úgy el kell utasítaniuk, mint a keresz-ténység nevében végzett gyűlöletkel-tést. (Fabiny Tamás ezzel kapcsolat-ban elmondta, hogy amikor leg-utóbb a Duna Tv-ben erről beszélt, több fenyegetést és gyalázkodó üze-netet is kapott.)

Meggyalázott nagypéntek

– Én első kézből tapasztalom a problémákat, mert az Északi Egyház-kerület tartozik hozzám, Heves, Nógrád, Szabolcs, Borsod, így na-

teket közvetíteni a társadalom felé, jó példákkal elől járni. Az evangélikus egyház ennek szellemében szerve-zett istentiszteletet a tatárszentgyör-gyi gyilkosság után Budapesten a De-ák téri templomban, ahová sok roma is eljött. Ennek fő üzenete egy idézet volt a *Római levélből*: „Ne győzőn le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.”

A pozitív példákkal kapcsolat-ban a püspök arról beszélt, hogy egyháza anyaotthonokat tart fenn Gödöllőn és Nyíregyházán, ezek sok hátrányos helyzetű roma nőnek is menedéket nyújtanak, akiknek nem lenne sehol helyük. „Volt olyan, hogy egy anya segítséget kért tőlünk, mert nem tudott volna hova men-ni a lányával, majd az otthonban de-rült ki, hogy a lány gyermeket vár, így hamarosan már három nemze-dék élt együtt” – említ egy esetet Fa-biny Tamás.

A dán népfőiskolák mintájára a hátrányos helyzetű térségekben kép-zéseket szerveznek fiataloknak, ame-lyeken sok roma is részt vesz, ezen-kívül az Egyesült Államokból sok ön-kéntes érkezik hozzájuk, akik kifeje-zetten nagyon szegény, romák lakta településeken szeretnének missziós munkát végezni. „Persze ebben van egy jó adag romanticizmus is a sze-gény, távoli vidékek iránt” – mond-ta a püspök a *Hírszerzőnek*.

Anyák napi akció

Az evangélikus egyház ezenkívül a je-zsuita renddel, a görög katolikusok-kal és a reformátusokkal közösen ro-ma szakkollégiumi hálózat kiépítésé-be is kezdett. Így az evangélikusok Nyíregyházán, a reformátusok Deb-recenben, a görög katolikusok Mis-kolcon, míg a jezsuiták Budapesten

gyon sokat járok szegény falvakba, lá-tom a szegénységet, látom, ahogy idős emberek félnek. Ki kell monda-ni, hogy nagyon komoly problémák vannak ezeken a helyeken, sok a lo-pás, a betörés, elviszik még a persely-pénzt is gyakran. Szóval ami most Gyöngyöspatán, Hajdúhadházon és a többi településen történik, az egy valós társadalmi problémára adott nagyon rossz válasz – közölte a *Hír-szerzővel* a püspök.

Szerinte egyházi szempontból az volt a legrosszabb a múlt pénteken történetekben, hogy magának a nagy-pénteknek a jelentősége tűnt el, a Gyöngyöspatán történtek miatt nem lehetett méltó módon ünnepelni, ami megengedhetetlen.

Az egyház felelőssége

Arra a kérdésünkre, hogy az egyház-nak mi lenne a dolga ebben a helyzet-ben, Fabiny Tamás úgy válaszolt, hogy mindenekelőtt kiállni az üldözöt-tekért, a gyengékért, és pozitív üzene-

működtetnek ilyen intézményt. Öku-menikus akcióról, állásfoglalásról nem tud Fabiny Tamás.

– Hangsúlyoznunk kell, hogy ro-mák és magyarok békében tudnak egymás mellett élni, mint ahogy egyébként ez történik a kollégiuma-inkban, anyaotthonainkban is. Termé-szetes, hogy együtt élnek, együtt dol-goznak. Nyíregyházán mi működ-tetjük a hajléktalanszállót, ott példá-ul dolgozik egy roma szociális mun-kás, aki nemrég még maga is az utcán élt – mondta Fabiny Tamás. – Persze ehhez az is kell, hogy ne hergeljék egy-más ellen őket – tette hozzá.

Ennek jegyében is szerveznek az evangélikusok vasárnapra anyák na-pi ünnepséget, ahová kilenc órától várnak mindenkit, többek között szeretnék kirakni az ország legna-gyobb anyák napi csokrát is. (*A május 1-jei eseményről lapunk első oldalán emlékezzünk meg. – A szerk.*)

■ KÓSA ANDRÁS
(Forrás: hirszerzo.hu)

Látni, érteni, tenni

► A cím három szava lépéseket jelöl: három olyan lépést, ame-lyek révén felismerhetjük az erő-szak elleni küzdelem, az aktív erőszakmentes ellenállás lehető-ségeit, és elmélyíthetjük közös-ségeinkben, végig a Duna part-ján, a béke kultúráját. *Látni, ér-teni, tenni* – ha a szavak kezdő-betűit összeolvassuk, a *lét szót* kapjuk; látni, érteni és tenni te-hát az életet erősíti közöttünk, az életre vezet. Gyakoroljuk ezeket a lépéseket most egy képzeletbeli Duna-parti séta keretében. Utunknak négy állomása lesz.

■ DR. CSEPREGI ANDRÁS

Az első állomás a Szabadság híd lá-bánál található. A híd pesti hídfőjé-nél márványtábla emlékeztet egy 1944. december 27-én történt ese-ményre. Aznap a nyilasok körülrá-tak egy munkásnőotthont, amelyet egy katolikus női szerzetesrend, a Szociális Testvérek Társasága tartott fenn. A szociális testvérek kivették a részüket a zsidó üldözöttek menekí-téséből, budapesti és vidéki házaik te-le voltak hamis papírokkal felszerelt rejtőzködőkkel. A Bokréta úti mun-kásnőotthonban a nyilasok négy gyanús személyt, valamint egy hitok-tatónt vettek őrizetbe.

Salkaházi Sára, az otthon vezető-je éppen nem tartózkodott a házban, csak végszóra érkezett meg. Elrejtőz-hetett volna, de nem tette. Mint az otthon felelős vezetőjét őt is elhur-colták, és egy szentanu szerint még aznap este mind a hatukat – me-zite-lenre vetköztetve – a jeges Dunába lötték. A kivégzés előtti percben Sá-ra nővér gyilkosai felé fordulva letér-depelt, és égre emelt tekintettel nagy keresztet vetett magára – így érte a halál. Salkaházi Sárát 2006. szeptem-ber 17-én, az erőszak leküzdésének szentelt évtized közepén a katolikus egyház boldoggá avatta – ezzel is szolgálja annak az emlékét, hogy a gyilkos erőszaknak hittel és bátorság-gal ellen lehetett állni.

Erre az emlékeztetésre rá is szoru-lunk, hiszen számunkra, akik Ma-gyarország közepén, a lassan és szé-lesen hömpölygő Duna mellett élünk, egyáltalán nem természetes, hogy emlékezni akarunk. Túl sok a seb, és túlságosan mardosó a szegény, túl ke-vés a hívó és bátor ellenállás tapasz-talata, még ennél is kevesebb a sike-res ellenállás élménye, nagyon keve-sen voltak a Salkaházi Sárák és a *Sztehlo Gáborok*. A mérleg másik ser-penyőjét mélyre lehúzzák a nyo-matás élmények, a vereségek, a brutális elnyomás elszenvéde-se, a zsarolások, a manipulációk, az elhall-gatások, a cserbenhagyások. Talán már az anyatejjel szívtuk magunkba a „mondd meg az igazat, betörök a fe-jed” és a „ne szólj szám, nem fáj fe-jem” kétes értékű bölcsességeit. Meg-tanultunk rejtőzködni, de megta-nultuk azt is, hogy ne lássuk meg, ami a szemünk előtt van. Mint a példázat-beli pap és lévita, akik ránéztek ugyan a félholtra vert emberre fél-úton Jeruzsálem és Jerikó között, mégsem látták meg benne azt a fele-barátot, akinek a segítségükre lett vol-na szüksége.

Duna-parti sétánkat a Szabadság híd lábától dél felé folytatjuk, és megérkezünk a második állomás-hoz, a Nemzeti Színházhoz, ahol egy kortárs színdarabot nézünk meg. A darab címe: *Egyszer élünk, avagy a tenger azontúl tűnik semmiségbe* –

sziporkázó, szórakoztató színjáték, ugyanakkor kíméletlenül tiszta tük-röt állít eléink. A darab megtörtént eseményen alapszik: 1946-ban Szibé-riába hurcolnak egy vidéki színtársu-latot, amely a *János vitézt* adja elő. Amikor, a mű szerint, az életben ma-radt foglyok – a halottaik emlékével együtt – csodával határos módon visszatérnek a Gulagról a falujukba, azzal szembesülnek, hogy az ott-hon maradtok azt kívánják, ne be-széljenek arról, amin keresztülmen-tek. Hadd idézzek szó szerint egy rö-vid beszélgetést a darab végéről. Négy szereplő szólal meg: két haza-térő, Imre és János, akik mindketten játszották Kukorica Jancsi szerepét, és két otthon maradt, Ilon, aki eredetileg Iluska volt, valamint fér-je, aki a cselekmény minden fordu-lata során a gátlástalan gonoszt tes-tesítette meg.

Ilon kezdi a beszélgetést:
– *A legjobb lesz, ha úgy tesztek, és mi is úgy, mintha mi sem történt vol-na, vagy mondjuk semmi... Nekünk is jobb lesz így, és...*
– *És még kinek? (– kérdezi Imre.)*
– *És nekünk is (– erősíti meg Ilon férje.)*
– *De akkor mi van? (– kapcsolódik be a beszélgetésbe János.)*
– *Mikor, Jancsi? (– kérdezi Ilon.)*
– *Akkor, ha nincs semmi!*
– *Nincs, Jancsi, nincs! Miért, van? Minek ezt folyton fölbolygatni, János?*

Nincs semmi, nem látok, nem hallok, nem beszélek. Ha a színdarab elérte bennünk, hogy mélyen átérezzük a nem látás és a hárítás tragikomédiá-ját, forduljunk vissza a Duna-parton, s induljunk egy még hosszabb sétá-ra, elhagyva a Petőfi hidat, a Szabad-ság hidat, az Erzsébet hidat és a Lánchidat is, majd álljunk meg József Attila szobra mellett. Az ércetekintet a Dunát nézi, ahogyan egykor a köl-tő nézte a rakodópart alsó kövén ül-ve, hogyan úszik el a dinnyehéj, s ha elég sokáig nézzük a Dunát, bizonyá-ra eszünkbe jut, amit annak idején megtanultunk tőle, ha nem is az egész vers, legalább a vége:

...*Én dolgozni akarok. Elegendő harc, hogy a multat be kell vallani. A Dunának, mely mult, jelen s jövőnd, egymást ölelik lágy hullámai. A harcot, amelyet őseink vívtak, békévé oldja az emlékezés s rendezni végre közös dolgainkat, ez a mi munkánk; és nem is kevés.*

Ezt a munkát mi itt, a Duna partján még mindig nem végeztük el; néha elkezdjük, azután megijedünk, meg-állunk, s csak reméljük, hogy egyszer majd, talán alkalmasabb időben, új-ra el fogjuk kezdeni. De mitől alkal-mas az idő?

Duna-parti sétánknak eddig há-rom állomása volt: Salkaházi Sára emléktáblája, a Nemzeti Színház és József Attila szobra; hátravan még a negyedik, az utolsó állomás. Éppen csak meg kell kerülnünk a Parla-ment épületét, hogy megérkezzünk *Bibó István* mellszobrához, és felidézzük annak a felelős kereszténynek a mun-kásságát, aki talán a leginkább meg-ragadható módon élte eléink „a látni, érteni és tenni” életformáló erejét. Mindezt pedig korántsem alkalmas időben tette: olyan évtizedekben, amikor a magyar nép, más közép-eu-rópai népekkel együtt, az egyik ször-nyűségből a másik szörnyűségbe tántorgott, próbás helyzeteket te-remtve a legjobbaknak és a legerőse-beknek is.

Bibó tudósként és közéleti ember-ként szembenézett a közép-európai

kis népek, közöttük a magyar nép nehéz történelméből adódó torzu-lásokkal, megkereste és megmutat-ta az okokat, de nem állt meg a di-agnózisnál, hanem igyekezett meg-fogalmazni a terápiát is. „Közös dolgaink” megközelítését nála az jellemzi, hogy egyszerre szigorú, megértő és bátorító. A kép, amelyet megmutat rólunk, nem szépíti a valóságot, megmutatja, milyen esen-dőek vagyunk, az elbeszélés mégsem ítélező és számon kérő, ellenkező-leg, azt is kiemeli, hogy milyen lehe-tőségek szunnyadnak bennünk, amelyek, ha hinnénk bennük, felké-szíthetnének bennünket az erő-szakkal szembeni aktív, de erőszak nélküli ellenállásra.

Ezt a hitet Bibóban a názáreti Jé-zus ébresztette fel, akinek az erősza-kon győztes szelídségét lenyűgöző-nek találta, és akinek keresztthalálát is úgy értette, hogy az „a békességes tűrés világot meggyőző erejét il-lusztrálja”. Bibó néhány mondatban megragadta azt, amit utána tudós teológusok alapos könyvekben fejte-ttek ki: Jézus tudatosan arra nevelte a tanítványait, hogy álljanak ellen az erőszaknak, de úgy, hogy közben ők maguk ne váljanak erőszakossá. Bi-bó szerint Jézusnak „rendkívül jelen-tős, szinte elfelejtethetetlen egyszerű mondatai vannak a szelídség hatal-máról, a harag hiábavalóságáról, a haragnak, az élethalálharcnak, az ölésnek a belső rokonságáról és kár-tékonyágáról, és ezekről nemcsak mondatai vannak, hanem példa-gesztusai is. (...) Az ő gesztusai: aki megütött az egyik arcodon, fordítsd felé a másikat is, egyáltalán nem egy ügyefogyott embernek a gesztusai, ellenkezőleg, beletartoznak azok kö-zé a lefegyverző gesztusok közé, amelyek előtt az értelmetlen ag-reszió egyszerre rájön a saját értel-menségére.”

Bibó észrevette az evangéliumok-ban, hogy Jézus szerint nemcsak az táplálja az erőszakot, ha az áldozat erőszakosan válaszol, s ezzel maga is tovább építi az erőszak spirálját, hanem az is, ha passzívban beletörő-dik az erőszak elszenvédeésébe, hi-szen ezzel igazolja, bátorítja az erő-szakoskodót. Bibó szinte kimondta, amit utána mások kifejező képpé dolgoztak ki, hogy Jézus egy harma-dik utat mutatott azoknak a követő-inek, akik kudarcot vallottak az el-ső és a második úttal: azzal is, ha bosszút álltak az erőszakoskodón, ha megtorláshoz folyamodtak, de azzal is, ha kitértek, megfutamodtak az erőszak elől. A harmadik út az aktív erőszakmentes ellenállás útja, ame-lyet meg lehet tanulni, amelyet sok gyakorlattal el lehet sajátítani, ame-lynek a követésére talán még az ellen-felet, az erőszakoskodót is rá lehet beszélni, hiszen ő is felismerheti, hogy nemcsak győztesek és vesztes-ek élhetnek egymás mellett, hanem együtt gondolkodó és együtt cselek-vő testvérek is.

Látni, érteni, tenni: ezek a lépések vezethetnek minket is az élet felé. Rö-vid Duna-parti sétánk sok tanulság-gal szolgálhat: megmutathatja azt is, hogy kik vagyunk, hogy hol élünk, de azt is, hogy mivé lehetünk, látó, értő, cselekvő, Jézus követésében egymás-ban is testvéreket találó emberekként.

Adja Isten, hogy a Dunán valóban békehullám vonulhasson le, a béke-hullám pedig tegyen minket késszé a béke kultúrájának elmélyítésére!

Az írás az április 20-án, a Békehul-lámok a Dunán – Lefegyverző szelíd-ség címmel rendezett budapesti kon-ferencián elhangzott előadás szerkesz-tett változata. A szerző evangélikus teológus, a Budapest-Fasori Evangé-likus Gimnázium iskolalelkésze.

LELKÉSZNAPLÓ

Bukkanó

A telefon kitartóan csengett. Már akkor hallottam, amikor a kapun beléptem, ezért futva tettem meg a tizenöt métert a lakásig, majd a készülékbe lihegtem:

- Halló! Tessék!
- Te vagy, Veronka?
- Igen. Elnézést kérek, futottam.
- Labossa Lajos vagyok. Tisztelettel köszöntelek. Férfjed otthon van?
- Köszöntelek én is, esperes úr! Azonnal hívom. Talán a pincébe ment, mert a pinceajtó tárva van.
- János jött is már a lépcsőn felfelé.
- Siess, Apa! A főnököd keres.
- Hallva, mit válaszol a főnökének, megértettem, hogy Jánosnak vasárnap ismét helyettesítési szolgálata lesz egy bakonyi anyagükekezetben és a hozzátartozó szórványokban, sőt hétfőre is maradnia kell, hogy az egyik faluban megtartsa a hittanórákat.
- Verukám! Jössz velem?
- Megyek, de hogyan kerülök haza?
- Hát, nem is tudom, de majd kigondoljuk.
- A naptár novembert mutatott. Az idő nyirkos volt és barátságatlan, bár a nap erőlködött, hogy vékonyítsa a felhőtakarót. Az időjárás-jelentés esőt nem mondott, de mínusz három-négy fokot igen.
- Vasárnap korán felkeltünk. Kávéfőztem, reggelit készítettem, szendvicset csomagoltam, forró teát öntöttem a termoszba. Közben valami szorongás volt a szívemben.
- Janókám! Tudod, hogy szívesen megyek veled, az énekeket is szívesen kísérem, de ma reggelre jól lehült a levegő. A vértsekthelyi templom az utolsó szórványfalu, és ott nagyon hideg van. Odafigy a kezem a harmóniumhoz... Aztán onnan valami szárnyvonalon Veszprémig kellene el-

- Aztán?
- Bakonybánk, Sikátor, majd egy kis kanyarral Vértsekthely. Meglátom, hol kapok fekhelyet egy éjszákára a hétfői hittanórák miatt. De ne aggódj! Ne izgulj. Holnap késő délután várj haza. Énekeket meg majd olyanokat választok, amelyeket mindenki tud.
- Az Úr őrizetére bízva egymást János elindult. Egyedül maradtam. Istentől erő, segítséget kértem, hogy legyőzzem a szívemben lévő szorongást.
- Jó két óra telt el, mikor megcsörrent a telefon. Egy fiatalember izgattott hangját hallottam:
- Vera néni! Veronka néni! Kérem, ne tessék megjedni!
- Mi történt? Te vagy, Zoli? Sándor fia?
- Igen. Baj van!
- Mi a baj? Mi történt?
- János bácsi Bánknál frontálisan ütközött!
- Mii? Micsoda? Hogyan? Mi van vele? Él?
- Él. Egy bukkanó előtt nem volt veszélyt jelző tábla, és az úton olaj volt kiömölve. Egy szembejövő autós nekiment, és János bácsi az árokba szaladt.
- Orvos van ott? Mentőt hívtatok? Mennyire sérült?
- Csak a kocsi lett totálkáros. Ő jól van.
- Hála legyen Istennek! – eleredtek a könnyeim. – És rá tud állni a lábára?
- Igen.
- Hogyan kerülhet haza?
- Gondolom vonattal, még ma.
- A kocsival mi lesz?
- Itt van egy autószerelő vállalkozó. Épp a baleset közelében van a műhelye. Bevontatja. A gyűlekezeteket meg végigtelefonálom.

- Hogy történt? Ki volt a hibás?
- Hát igen – nevetett János. – Mert ugye vannak még hibák, elvtársak, és vannak még hibás elvtársak.
- Na! Most ne viccelődj!
- Az első hiba az volt, hogy nem jelezte tábla a bukkanót, pedig nem kicsi az a hupli. Aztán meg tegnap trágyát hordtak át az úton az egyik oldalán lévő szántóföldről a másik oldalra. Már önmagában ettől csúszós lett az úttest, de a hajnali köd meg az egyik mezőgazdasági gépből kiömlő olaj még rásegített. Elég sok olaj folyt szét. Kicsit távolabb az út másik oldala szárazabb volt. Egy szembejövő autó után egy kisebbfajta, talán házilag barkácsolt utánfutó volt kötve, azon meg csirkeketrecek, ezektől úgy egy-másfél méterrel szélesebb volt az autó. Odapillantottam. A vezető látott engem, és tátott szájjal bámulta, hogyan „korcsolyázok” az olajon. Bámult, de nem húzódtott félre, pedig a saját oldalán volt száraz hely. Az út közepe felé, felém helyezkedett...
- De miért?
- Valószínű, azért, mert ilyet még nem látott, és mutatványnak értékelte... Aztán hirtelen a csirkeketreccel nagy erővel szembecsapta a Trabantot. Megpördült velem az autó, és az árokba zuhantunk. A csirkek szétrébbentek.
- Jaj! Ijesztő lehetett!
- Az volt, a vezetőülés ugyanis messze repült, az anyósülés meg az árok mélyén talált helyet... ahol jobb volt neki. De Valaki a mennyből figyelte és vigyázott rám. Hamar küldött két embert. Kinyitották az ajtót. Kímáztam, segítettek. Éreztem, hogy nem tört semmim. Megtelt a szívem hálával. Segítettem a csirkéket összeszedni. Aki látta, elámult. Aztán ilyesmit hallottam: „Na de ilyet! Még ő segít annak, aki nekiment?...” De hát az Úr oltalmában történt minden!
- Kártérítés nem illet meg?
- Kit pereljek? Az önkormányzatot? Veszélyjelző táblát talán nekik kellett volna kitenniök, de a kocsitartal nem törődtek. Gondolod, hogy az én kárommal majd törődnek?
- Más nem csúszott meg?
- De igen. Még ott voltam, amikor négy autó csúszott össze. Azok egymásnak fizessenek? Én az Úrra nézek. Ő őrzött meg. Ő segít ezután is.
- Ez így igaz, Janókám!
- De hadd mondjak még valamit.

Akik az Úr megváltottjai, azok maguk is legyenek veszélyjelző táblák. Sok-sok ember éli a maga életét, rohan, és nem tudja, hogy veszély leselkedik rá, pedig – ahogy Péter apostol írja – „*az ördög mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el...*” Akit figyelmeztethet, megállíthat az én veszélyjelzőtábla-életem, azt már az Úr keresi! Kegyelmet kínál neki. Bárcsak hiteles eszköze lehetnék az Úrnak az emberek előtt az ő megtérésükre és Isten dicsőségére!

A szemünk könnyel, szívünk hálával volt tele, mert szinte tapintható lett az Úr jelenléte, s mellette számba sem jöhetett a jármű értéke.

Tapasztalat
Ittléted igaz valóság, Uram!
Figyelsz, dorgálsz is, s meddig tarthat az?
Tudod, sőt mondod:
„...majd javunkra lesz!”
Aztán megértjük, hogy
Atyánkként szeretsz!

■ KLUCSIK VERONIKA

DSIDA JENŐ

A gyöngék imája

Jó Uram, aki egyként letekintesz bogárra, hegyre, völgyre, virágra, fűre, szétmáló göröngyre, – Te tudod jól, hogy nem vagyok gonosz csak nagyon-nagyon gyöngé.

Mert pókháló és köd a szív, selyemszöttes az álom, pehelykönnyű és szinte-szinte semmi s én erőtlen kezem még azt sem tudja Hozzádig emelni.

De azért vágyaim ne dobáld a sárba, ami az Óceánnak legdrágább, legkönnyesebb gyöngye! Hiszen tudod, hogy nem vagyok gonosz csak gyöngé, nagyon gyöngé.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: *„Én vagyok a jó pásztor. Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik.”* (Jn 10,11.27–28)

Húsvét ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben a feltámadott s élő Jézus úgy áll elénk, mint aki jó pásztorként a halálból örök életre vezet a benne hívőket. „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.” (GyLK 683) „Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,15; LK) Erre csak akkor képesek, ha ő él bennük (lásd Gal 2,20), és bensőleg ismerik Urukát (lásd Mt 11,27). Ám e kölcsönös ismeret és a Fiúban az Atya emberszeretetének meg/felismerése azért lehetséges, mert Jézus kijelenti nekünk saját lényé titkát: „*Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és én életemet adom a juhokért.*” (Jn 10,14–15) A pásztorolt gyülekezet létének ez a titka: „*Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez.*” (1Pt 2,25) Dr. Luther szerint ez így történik: „Elvesztett bárány vagy, aki semmiképpen sem tudná a pásztorhoz visszatalálni. De ő jön, keres és megtalál. Igéjével és szentségeivel visszavisz a nyájhoz. Érted adja életét, s megtart az igaz ösvényen. Szó sincs itt a magad erejéről, jó cselekedetéről, érdemedről.” Isten mindenkor gondoskodik népéről, „*hogy ne legyen olyan az Úr közössége, mint a pásztor nélkül való nyáj.*” Mózes az utódját, „*Józsué, odaállította Eleázár pap és az egész közösség elé, rátette a kezét, és beiktatta tisztébe*” (4Móz 27,17.22–23). Krisztus tanúja, a pogányok apostola pedig szívhez szólóan kérleli nem csak a korinthusiakat: „*Kérlek tehát titeket: legyetek az én követőim.*” (1Kor 4,16) Főpapi imájában Jézus nemcsak tanítványaiért könyörgött, hanem mindenkori követőiért, „*azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem*” Így: „*Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok...*” És: „*...az a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én is őbennük.*” (Jn 17,20.24.26) S beteljesül a christianusok által: „*...az Úr szeretetével tele van a föld.*” (Zsolt 33,5) A pásztorolt gyülekezet feje, Jézus „*»adott« némelyeket apostolokul, másokat prófétáku*l, ismét másokat evangélistákul vagy pásztorokul és tanítókul, hogy (...) az egész test (...) épüljön szeretetben.” (Ef 4,11.16) Ám az Olajfák hegyén még beteljesült a prófécia (lásd Zak 13,7): „*Mindnyájan megbotránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva: Megve-rem a pásztor*t, és elszélednek a nyáj juhai.” (Mt 26,31) Jézus a feltámadása előtt bátorította nyáját: „*Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem.*” Így válhat látássá ez élő hit: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.*” (Jn 14,1.6) „Megy a pásztor hazafelé a gyöngykapun át. / Juha vagyok: követem a pásztor lábnyomát. (...) / Jézus nyomán örök égi fénybe visz az út.” (EÉ 542,3)

■ GARAI ANDRÁS

jutnom, majd Fehérváron át Pestre, és Pestről busszal haza. Mire egy egész napi fagyoskodás után hazaérek, talán Mirelitné lesznek...

- Igazad van, Verukám! Kihagyjuk ma ezt a közös utat. Nagyon átfáznál. Nem kell kockáztatnunk. Én viszont indulok minél hamarabb.
- Először Kisbéren át Bakonyszombathelyre mész?
- Igen. Magassy Sándornak el kellett utaznia.

Megtörtént. János még aznap, vasárnap este hazaérkezett. Könnyek között szorosan öleltük egymást, örvendve azon, hogy az Úr engedi még, hogy együtt maradva neki szolgáljunk. Megnyugodva, mosolyogva vacsorához ültünk.

- Hála az Úrnak, hogy együtt vacsorázhatunk!
- Bizony hála! Nem sok híja volt, hogy a mennyei vacsorához kérjek, illetve kaphassak helyet.

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Sün

Amikor nyugovóra tér a nap, árnyékba borulnak a kertek és az utcák, városon és falun egyaránt találkozhattok a vadászni induló sünökkel. Ez az igazi neve ennek az állatnak, a „sündisznó” elnevezést csak hosszú orra miatt ragasztották rá.

A sün a nappali órákat bokrok vagy rózserakás alatt szunyókálva tölti, de zavarástól mentes, csendes helyeken találkozhattok vele nappal is. Szimatolva keresgél a fű között vagy az avarban, közben szuszog, mormog magában, mint valami zsémbes öregember. Ha odaléptek melléje, gyorsan összegömbölyödik, tüskés, szúrós gombóc lesz belőle. Percekig így marad, aztán amikor úgy gondolja, hogy elmúlt a veszély, óvatosan kikukucska a tüskék alól, majd tovább kutat táplálék után.

Sajnos nagyon sok sünt gázolnak el az utakon rohanó autók. Szegény, amikor a dübörögve közeledő szörnyeteget meglátja, ösztönösen összegömbölyödik, de tüskéi persze nem nyújtanak védelmet a kemény gumibroncsokkal szemben. Ezért látni sok, palacsintává lapított sünt az utakon.

Ősszel, amikor a hőmérséklet nyolc fok alá csökken, vackába húzódik, és pihenni tér. Testhőmérsékle-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

békát, sőt ahol előfordul, a viperát is. Megragadják a kígyót, és az hiába tekereg, kapkod a méregfogaival, csak a tüskéket találja.

A nőtények évente két alkalommal kölykeznek, egyszerre négy-öt sünikét hoznak a világra. Ezek puha tüskékkel születnek, de csakhamar anyjukhoz válnak hasonlónak, csak éppen sokkal kisebbek. Aranyos látvány, amikor egyenként gurulnak a fűben az anyjuk után.

A sünök legnagyobb ellensége sajnos akaratlanul is az ember, amikor a száguldó autókkal agyontapossa őket. Különösen esős napokon pusztulnak el sokan, mert ilyenkor azért

RAJZ: BUDAI TIBOR

te hat fokra száll le, és így marad egészen a tavaszi ébredésig. Amikor még a Sváb-hegyen, a Madártani Intézet székházában dolgoztam, gyakran láttam, amint a parkban lakó sün őszen ágat készít magának. Nagy rózserakást helyeztünk el a bokrok közé, az alá hordott száraz leveleket. Mulatságos látvány volt, amint levélsomóval a szájában többször is fordult, hogy kényelmes alvóhelyet készítsen magának.

Ettől kezdve nem láttuk, de amikor tavasszal a hőmérséklet tartósan tizenöt fokra emelkedett, előbúj, és vadászni kezdett. A sünök ilyenkor persze nagyon éhesek, és mindent felfalnak, ami csak eléjük kerül – bogarakat, gilisztákat, csigákat,

mennek az aszfaltra, hogy az ott tekerő földigilisztákat összeszedjék. Az erdőben a vaddisznóktól kell félniük, mert azok tüskéstül egyszerűen összeroppantják őket.

Ha a kertekben sün lakik, vigyázatokat rá, és lessétek meg, amikor esténként portyázni indul!

■ SCHMIDT EGON

Kérdések:

1. Mit gondolsz, hány tüskéje van egy sünnnek?
2. Van madárellenségük is?
3. Vajon meddig élhet egy sün?

Válaszok: 1. Körülbelül 16 ezer; 2. Igen, az uhu; 3. Akár tíz évig is.

„Angyalka a könyvhétre”

A *Napos oldal* hasábjain tavaly óta olvasható *Mesélnek az állatok* című rovat állandó szerzőpárosának, Schmidt Egon ornitológusnak és az illusztrátor Budai Tibor grafikusművésznek új könyve jelenik meg a napokban – ezúttal a Luther Kiadó gondozásában. Az *Angyalka segített* című mesekönyv egy angyalka hat napját veszi sorra az emberek között. S hogy miért kellett a földre jönnie? Elárulhatjuk, hogy büntetésül! De hogy mivel szolgált rá erre, és milyen kalandokba keveredett a halandók között, az maradjon titok – legalábbis a könyv elolvasásáig!

Az óvodás és kisiskolás korú gyerekeknek szóló mesekönyv május 16-án jelenik meg. Megrendelhető és megvásárolható közvetlenül a Luther Kiadótól (1085 Budapest, Üllői út 24.; fax: 1/486-1229; kiado@lutheran.hu; www.lutherkiado.hu). Ára: 1490 Ft. A könyv a Szent István könyvhéten 15% kedvezménnyel vásárolható meg a Luther Kiadó pavi-lonjánál (május 16–21., Budapest, V. ker., Ferenciek tere).

Kedves Gyerekek!

► **Most induló, négyrészes sorozatunkban ismét Albert és Pongrác loagnak segíthettek a rájuk váró feladatok megoldásában. A helyes megfigyeléseket összegyűjtve a végén küldjétek be szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.**

1.

Albert és Pongrác loag a kiadás ebéd után békésen ejtőzött az ebédlőben, miközben a nyitott ablakon át a beszűrődő madárcsicsergést hallgatták. Egyszer csak nyílt az ajtó, és Könyvmoly könyvtáros dugta be rajta a fejét.

– Hát itt vagytok, nemes lovagok! Már mindenütt kerestelek titeket. Az imént egy érdekes tekerésre bukkantam. Gyertek, megmutatom, nagyon fog tetszeni nektek!

Albert és Pongrác nyomban a könyvtáros után eredt, aki lépteit szaporítva a vár kanyargó folyosóján meg sem állt a Keleti toronyban lévő könyvtárig. Közben lelkesen mesélt az imént talált különlegességről.

– Tudjátok, mostani királyunk, Szakáll király dédapja, Bajusz király nagyon szerette olvasni a Bibliát. De legalább ennyire kedvelte a rejtvényeket is. Ő maga is készített néhányat. Ahogy egy érdekes csillagászati kérdés után kutattam ma reggel, ráakadtam erre – nyújtotta át a tekercest a két lovagnak. Időközben ugyanis már meg is érkeztek a könyvtárba.

– Bibliái királyok – olvasta Pongrác loag a tekercs tetején látható církornyas betűket.

– Úgy látom – mondta Albert –, négy királyról van szó, ráadásul milyen színes feladat tartozik mindegyikhez! Úgy tűnik, Bajusz király még a bibliai királyok történetéhez is készítetett rejtvényt!

– Lássuk, kivel kapcsolatos az első feladat! – ült le Pongrác loag az asztalhoz, hogy azon nyomban nekiállhasson. – Saul király. Ezt írja róla a tekercs: „Az Ószövetségben Izráel első királya, akit a nép kívánságára, de az Úr útmutatására kent fel királlyá Sámuel próféta, amikor Saul az apja szamarait kereste.

Mielőtt így tett, a királyjelöltet a próféta az emberével együtt az áldozóhalomra vitte. Itt harminc másik férfival közösen elfogyasztották az ál-

GYERMEKVÁR

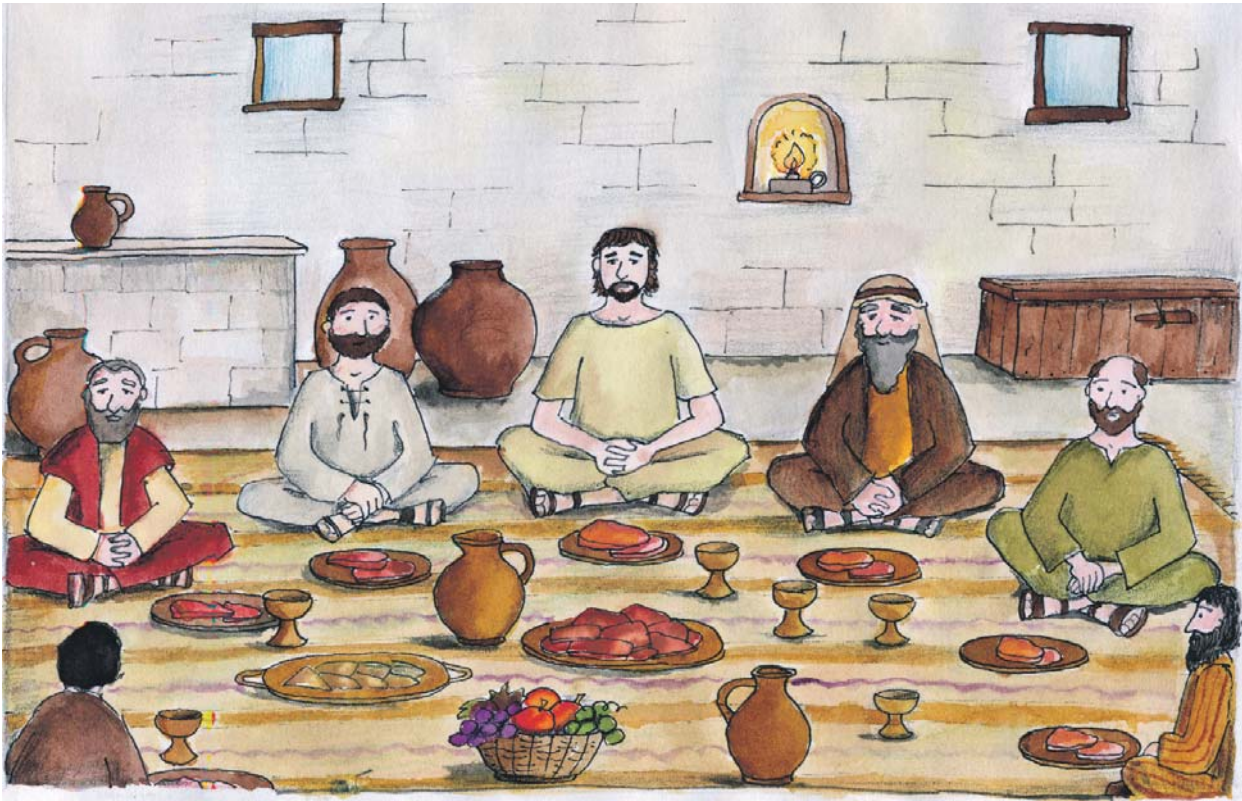

dozati ételt. A próféta Sault és emberét a főhelyre ültette. A szakáccsal pedig előhozatta azt a húst, amelyet az előző nap Saul számára tetetett félre. Erős és bátor, ráadásul egy fejlet magasabb volt mindenkinél, természet-re is igazi királynak tűnt Saul. Eleinte minden jól is ment az uralkodás körül. Az Úr segítségével győzelmet aratott az ellenségen, és jószívűsége miatt sokan szerették.

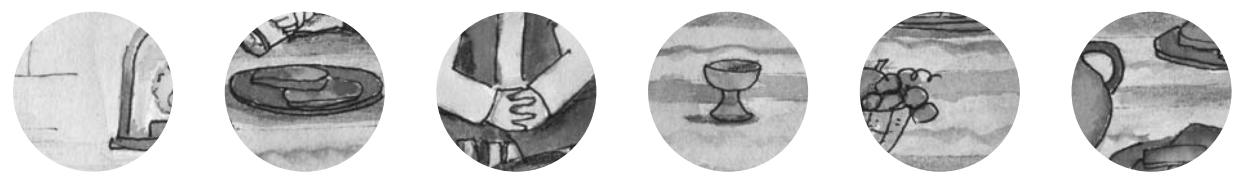
Később azonban egyre több dologban volt engedetlen az Úr parancsával szemben, ezért Isten úgy döntött, másik királyt ad választott népének.”

– De érdekes feladat tartozik hozzá! Nézzük, melyikünk oldja meg előbb! – szólott Albert loag.

Keressétek meg a kiemelt részeket a képen!

RAJZ: JENES KATALIN

A presbiterek kátéja – anno 1937

► Bármilyen témakörben kutatom a barcasági evangélikus gyülekezetek történetét, a csernátfalusi gyülekezet levéltára megkerülhetetlen. (Hogy minek köszönhető, hogy ott az elmúlt kétszázhatvan évnek rengeteg dokumentuma fennmaradt, miközben a körülötte lévő gyülekezetek iratanyaga fokozatosan megsemmisült, arról témánk szempontjából nem szükséges szólni. Ráadásul az ott szolgáló lelkészek nemcsak gyűjtöttek és megőriztek, hanem gyarapították is az állományt, tudniillik rengeteget írtak.) A fájdalmasan fiatalon eltávozott lelkész, *dr. Kiss Béla* (1908–1951) gyülekezeti munkája mellett az egyház és a gyülekezeti élet megreformálására helyezte a súlyt. De vajon tudták-e a mindenkori presbiterek, hogy pontosan mi is a kötelességük? Ebben igazított el Kiss Bélának *Az evangélikus presbiter kötelességei* című füzeté, amelyben meghatározza a presbiter fogalmát, feladatkörét és magatartását. Bár e helyütt arra nincs módunk, hogy a teljes szöveget közöljük, az alábbiakban kiemelt pontok alighanem a mai gyülekezetek presbiterei számára is elgondolkodtató, tanulságos olvasmányul szolgálnak...

Előszó

Talán soha annyi veszedelem nem fenyegette evangélikus egyházunkat az emberi bűn ezerféle kísértése által, mint napjainkban, és soha olyan nagy szükség nem volt presbitereink komoly munkájára, mint ma. A presbiterek hitének öntudatosítását akarja szolgálni e kis füzet. Egyetlen kívánságom, hogy bárcsak presbitereink annyira ismernék a Szent Írást, hogy e füzet feleslegessé váljon. A káté beosztását és némely gondolatát a református kateból vettem át az egyházkerület engedélyével.

K. B., Csernátfalú, 1937.

Miért tartotta meg az egyház a presbiteri tisztséget?

A presbiteri tisztséget nem círságból tartotta meg az egyház, hanem azon célból, hogy a presbiterek intézzék a lelkipásztorral karöltve az anyaszentegyház ügyeit, hogy Isten országa munkájuk révén hatalmasan növekedjék a gyülekezetben.

Mire kell ügyelni a presbiterválasztásnál?

A presbiterválasztásnál arra kell ügyelni, hogy csak olyan hívőnek jusson ez a szent tisztség, akinek „jó bizonyága” van, azaz aki komoly keresztyén életének gondolkodásban, beszédben, érzésben és cselekedetben bizonyosságát adta, akiről tudjuk, hogy teljes erejéből egyházáért, Krisztus uralmáért fog harcolni a gyülekezetben Isten dicsőségére.

Ki nem lehet presbiter?

Nem lehet presbiter az olyan egyháztag, aki olyan életmódot folytat, amely az evangélikus hittel nem egyeztethető össze: Isten Igéjével nem törődik, a templomot kerüli, az ünnepnapot nem szenteli meg, erkölcstelen életet él, iszákos, káromkodó, önző, aki nem hajlandó önzetlenül egyháza szolgálatára adni magát. Mert a jó presbiterről meg kell látszódnia, hogy ő Krisztus szolgálja.

Mit kell a presbiternek szem előtt tartania egész életében?

A presbiternek egy pillanatig sem szabad szem elől tévesztenie, hogy ő Isten választott szolgálja, elhívott munkatársa, és ezért élete olyan kell legyen, amilyent Isten az Ő szolgálától vár!

Milyen a presbiter családi élete?

Az igazi presbiter családjában is megmutatja, hogy ő Krisztus szolgálja. Nemcsak a megélhetés képezi gondját, hanem az is, hogy családja minden egyes tagja, még cselédei és szolgálói is lelki táplálékhoz jussanak az Ige hallgatása által, és szakadatlanul vigyáz arra, hogy Krisztus neve köztük ne káromoltassék. Ezért gyak-

ran maga köré gyűjti családja tagjait, olvastatja Isten Igéjét, és együtt imádkozik velük Isten uralmáért, szeretteiért és ellenségeiért!

Feleségét megbecsüli. A ma annyira divattá lett kicsapongásokat, erkölcstelenséget, paráznaságot kerüli. Szitkozódás, veszekedés a jó presbiter házából nem hallatszthatik! Vigyáz arra, hogy hitét minden családtag komolyan vegye! Nemcsak családi boldogságot fog ezáltal elérni, hanem népe jövőjét is segít biztos talajra állítani.

Hogyan neveli gyerekeit?

Gyerekeit Isten félelmében neveli. Vigyáz arra, hogy az iskolát, vasárnapi iskolát pontosan látogassák, a templomból sohase hiányozzanak. A gyermeket kikérdezi arról, amit hallott, tanult, és ezáltal a gyermek buzgalmát fokozza. A tanulástól el nem vonja semmi szín alatt! Tisztán, rendesen járattja őket. Minél nagyobb gondot fordít gyermekei testi, szellemi és lelki nevelésére, annál jobban fogják gyermekei őt is becsülni. Az egész otthoni életét jellemezze az az igazság, hogy *Isten országa fontosabb a mindennapi kenyérnél* is. Ez az igazság kell vérré váljon gyermekeinkben!

Az istentiszteleten

Családjával együtt lehetőleg *mindig* megjelenik az istentiszteleten. Nemcsak példaadás képpen, nem is kötelességből – ámbár ez egyike a presbiter legfőbb kötelességének –, hanem azért, mert tudja, hogy Isten igéjét hallgatni életszükség; mint a test, úgy a lélek is megköveteli a maga táplálékát, és akinek „nincs ideje” templomba menni, annak lelke üres, elégedetlenkedő, félnék, erőtlén lesz, aminél nagyobb csapást alig lehet elképzelni. Ha gúnyolódásokat kell hallani társai, a „szabad gondolkozású” emberek részéről az ő templomba járasa miatt, bátran mutasson rá arra, hogy a sok zúgolódásnak, egyéni és közösségi bajoknak, a világ szörnyű állapotának, romlottságának és nem utolsósorban a sok gyáva öngyilkosságnak semmi más magyarázata nincs, mint az, hogy a lelkek üresek, bűnösök, félnékek az Isten igéjének megvetése miatt!

Éppen ezért nem hátrál meg, hanem példája, erős hite által igyekszik a gúnyolódókat elnémitani. És még inkább keresi az alkalmakat, melyek által lélekben gazdagodhatik (úrvacsoravétel).

A gyülekezet tagjai között

Ha összegyűl társaival (nem kocsmában, azt kerüli), igyekszik úgy viselkedni, amint hivatásához illik. Isten dolgairól beszélni nem szégyell, hanem a legnagyobb komolysággal társait is inti az evangélium hallgatására,

bizonyosságot téve arról, hogy anélkül üres és boldogtalan az élet!

Ha beszédét éretlen viccek, gúny tárgyává teszik, nem riad vissza, mert tudja, hogy Krisztusért szenvedni a legnagyobb jutalom!

A presbiteri munka kettős iránya

A presbiteri munka kettős irányú: vonatkozik a presbiteri gyűlésekre és a gyülekezetre.

a) *A gyűléseken:*

1) A jó presbiternek a gyűléseken pontosan meg kell jelennie, a tanácskozásban komolyan kell részt vennie. Nem szabad szem elől tévesztenie, hogy az anyaszentegyház ügyei fontosabbak kell legyenek előtte, mint a saját dolgai.

2) Ha a gyűlésen heves szóváltás, illetlen szavak, személyeskedések, sértések hangzanak el, a presbiter kötelessége figyelmeztetni a feleket,

Dr. Kiss Béla gyülekezetének csángó ruhás ifjai körében

hogy Isten színe előtt állanak, és erre tekintettel legyenek.

3) A presbiter az egyes ügyek tárgyalásánál és döntésénél legyen tekintettel az egész gyülekezet nevelésének érdekére. Nem teheti meg azt, ami sajnos gyakran fordul elő, hogy az egyház pártolásának ürügye alatt az egyházi intézmények (iskola!) ellen dolgozik, hogy az egyháznak legyen pénze. Szem előtt kell tartania, hogy Isten a gyülekezetet nevelni akarja, és az a tény fontosabb, mint az, hogy az egyháznak pénze legyen! Azt sem teheti meg, hogy „spórlásból” az egyházi intézményekkel (ifjúsági egyesület stb.) járó kiadások miatt hangulatot igyekezzék teremteni az egyház vezetői ellen, ellenkezőleg, ő kell társait figyelmeztessen arra, hogy Isten országa érdekében minden áldozatot meg kell hozni!

4) A gyűlésen véleményét őszintén megmondja. Nem fordulhat elő az az eset, hogy bent kétszínűsködik, helyesel, a kapu előtt meg a korcsmában ő a leghangosabb ellenzék!

5) Nehéz ügyekben való döntésnél, főleg anyagi természetű dolgoknál, sem gyávaságból, sem kétszínűségből el nem marad. Nincs ellenszenvesebb dolog, mint amikor egy presbiter csak azért, hogy magának kellemetlenségeket ne szerezzen, inkább el sem megy a gyűlésre. Tudnia kell, hogy az anyaszentegyházért mindenkinek, de elsősorban neki magának áldozatot kell hozni, és az áldozathozatalban soha meg nem szabad restülnie.

6) Ha észreveszi, hogy társai hibásan akarnak határozni, teljes bátorsággal igyekszik őket meggyőzni felfogásuk helytelenségéről. Megint nincs szégyenteljesebb dolog, mint mikor megszólás, megsértés, esetleg társai gyűlölete miatt gyáván megfutamodik, és többet nem hajlandó tekintélyét kockára tenni. Gondoljon ilyenkor az őskeresztyén egyház presbite-

reire, akik egytől egyig vérüket hullatták hivatásukért. Az anyaszentegyház a nép megtartója, és ha vesz, a nép is vele bukik. Ez készítse újabb és újabb harcra az egyházért.

b) *A gyülekezetben:*

A presbiter a lelkipásztor munkatársa. Ezért neki is, mint a lelkipásztornak, legfőbb gondja kell legyen, hogy a gyülekezetben Isten akaratá uralkodjon, és az Ő neve megszenteltesse. Ezért a gyülekezet tagjait, rokonait, barátait, ismerőseit szüntelenül Isten akaratára figyelmezteti, és annak követésére buzdítja. Evégből azonban arra van szükség, hogy ő maga ismerje Isten akaratát. A Szent Írás ismerete nélkül senki sem lehet presbiter!

Különösen harcolnia kell az anyagi gondolkodás, népünk eme legnagyobb betegsége ellen, a közömböség, a hitetlenség ellen. Szünet nélkül

Mit kell tennie az egyház tisztaságáért?

Jó szolgálatot tehet végül a presbiter öntudatosítása terén azzal is, hogy egyházi lapjainkat olvassa és terjeszti. Harcol azáltal is, hogy abban a környezetben, melynek gondozásával őt a közgyűlés megbízta, látogatja a családokat, Isten Igéjének hallgatására buzdítja, és ahol bármily természetű hibát, nyomorúságot lát, kéri, hogy mindenekelőtt keressék fel a lelkipásztort, aki talán tud segíteni a baj orvoslásában. Ha oly dolgokat lát, amelyek evangélikus hitünkkel nem egyeztethetők össze (kapzsiság, anyagiasság, mértéktelenség, erkölcstelenség, káromkodás, szeretetlenség), az illetőket a jó útra vezetni iparkodik. Nem íté el senkit, mert tudja, hogy Krisztus a bűnösökhöz jött, hogy őket megkeresse és megtartsa. Ebben a munkában a presbiter kell legyen a segítőtárs!

Mi e munka jutalma?

A keresztyén lelkületű presbiter mind e munkájáért semmiféle jutalmat sem pénzben, sem dicsőségben, sem az emberek elismerésében, dicsérésében nem kér és nem vár, mert egyedüli „fizetségnek” tartja, hogy Isten őt az Ő gyermekei gondozójául, az Ő munkatársául hívta el. Viszont az olyan presbiter, aki dicsőséges hivatását elhanyagolja, Istennek az ítélete éri, melyet a gonosz és hűtlen szolgára mond ki.

„Az egyháztanácsosok közül sokan úgy viselik azt a tisztséget, mint Círenei Simon a Krisztus Keresztjét. Közömbösen nézik, hogy hullanak a téglák, vesznek a lelkek, üresedik, omlik a templom és iskola, kivesz a lelkekből az istenfélelem és felebaráti szeretet. Talán nem tudják ezek a presbiterek, hogy mi a kötelességük? Akkor tanulják meg a fentnevezett kateból. Ha pedig tudják és mégsem teljesítik, akkor rázza fel őket kárhozatos közömbösségükből az Isten Szentlelke” – írta *Mátyás Béla* egykori pürekerci lelkész 1937. augusztus 15-én dr. Kiss Béla – káténak titulált – füzetéről.

Írhatta volna ma is?

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

Hálaadás kilencven esztendőért

„Emlékszem arra a karácsonyi istentiszteletre, amikor a templomba jövet Marica néni eltörte a bokáját. Négykézláb mászott fel az orgonához, és úgy játszott végig az úrvacsorás alkalmon, hogy senki nem vette észre, mi történt. Ez csak egy epizód abból, mit jelent számára a szolgálat” – idézte fel egyik emlékét *Kis János* lelkész azon az ünnepségen, amelyet *dr. Majthényi Béláné Sántha Marianna* születésének kilencvenedik és kántori szolgálatának hatvanadik évfordulója alkalmából tartottak április 28-án a kecskeméti evangélikus templomban.

A nap útmutató igéi – Zsolt 121,8 és Róm 14,8 – arról szóltak, amiről az ünnepelt élete is: mindent hálával fogadhatunk Isten kezéből. A rokonok, irodalomkedvelők és gyülekezeti tagok körében rendezett hálaadás egyben irodalmi összeállítás is volt, melyen a költő édesapa, *Sántha György* versei is elhangoztak. Megragadó zárójelenet volt, amikor Marica néni ragyogó arccal – a *Jézus* című verset szavalva – tett bizonyosságot megváltó Uráról...

■ HULEJ ENIKŐ felvétele

Marica nénivel készült interjúnk az *Evangélikus Élet* 2009. május 10-i számában olvasható: <http://www.evangelikuselet.hu/lapozgato/2009-19>.

HIRDETÉS

A következő evangélikus külmisziói est keretében *Endreffy Géza* evangélikus lelkész tart beszámolót Izraelben, a keresztyén misziói gyülekezetben töltött három hónapjáról és az ottani misziói tapasztalatairól. Időpont: május 16., hétfő 18 óra. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24., az utcáról nyíló előadóterem. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület vezetősége

HIRDETÉS

Egyházunk női misziója női hétvégét rendez Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban május 20–22. között *Bőségben él-jetek minden jó cselekedetre!* címmel. A jelentkezéseket május 10-ig kérjük eljuttatni a Női Misziói Szolgálat címére: 1085 Budapest, Üllői út 24. Érdeklődni a 20/824-2791-es mobilszámon, illetve a marta.pinter@lutheran.hu e-mail címen lehet.

HIRDETÉS

Meghívó

Családi csendeshetet szervezünk a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonba június 27. és július 2. között. Téma: délelőtt a Krisztus-követés fontos kérdései, délután felekezeti értékeink meghívott előadókkal. Az esti evangélizációs sorozatot *Balicza Iván* tartja. Gyermeknek, fiataloknak külön programokat is biztosítunk. Szervező lelkészek: *Horváth-Hegyi Olivér* és *Hulej Enikő*.

Részvételi díj 16 800 Ft (14 év alatt 8 400 Ft). Bővebb információ: <http://www.evangelikus.hu/Members/ehulej/csaladi-csendeshet-piliscsaban>. Jelentkezni június 10-ig lehet e-mailben (hulejeniko@yahoo.com), telefonon (20/824-3397) vagy levélben (6000 Kecskemét, Szabadság tér 3.). Szeretettel várjuk!

HIRDETÉS

Búcsúzunk (1979–2011) – finisszázs az Evangélikus Országos Múzeumban

A május 9-én kezdődő héten búcsút veszünk a múzeum állandó kiállításától. A bontás előtt még van lehetősége, hogy körülnézzen, hogy – jó társaságban – fejet hajtson az alkotók, az elődök és a múzeum megálmodója, *Fabiny Tibor* egyháztörténész emléke előtt. Ne hagyja ki az utolsó esélyt!

A TÁRLATBÚCSÚZTATÓ PROGRAMJA

- Május 9-től: *A mosoly albuma* (fotókiállítás)

3 este 4 szemmel – a múzeumról személyesen

- Május 9., 17 óra: *Gáncs Péter* püspök és *dr. Liptay György* címzetes egyetemi tanár
- Május 10., 17 óra: *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Karátson Gábor* festő, író
- Május 11., 17 óra: *Ittész János* püspök és *Kézdy Edit* tanár

- Május 12-től játék: *Kakuktkojás-nosztalgia*
- Május 12., 17 óra: „*Szakmai búcsúpohár*” kollégáknak

Egész héten nagy kedvezménnyel képeslap- és könyvvásár! Evangélikus Országos Múzeum, 1052 Budapest, Deák tér 4.; www.evangelikusmuzeum.hu; eom@lutheran.hu.

Istentiszteleti rend • 2011. május 8.

Húsvét ünnepe után 2. vasárnap (Misericordia Domini). Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Pt 2,21–25; Ez 34,10–16.31. Alapige: Jn 10,22–29. Énekek: 334., 261.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bence Imre; II., Húvösvölgyi út 193., Főbe de. 10. Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12. de. 10. Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4. de. 9. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (asztali beszélgetések); VII., Városligeti fasor 17. de. háromnegyed 10. (angol nyelvű) dr. Bácskai Károly; de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. 11. Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szószéksere) Tamásy Tamásné; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Tubán József, liturgus: Muntag Lőrinc; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkőczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpád; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Grendorf Péter; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv., szószéksere) Gulácsiné Fabulya Hilda; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. (úrv., szószéksere) Gulácsiné Fabulya Hilda; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom) de. 10. Ponicsán Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Kovács Áron; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. 10. Kovács Áron; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Nagyné Szeker Éva; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Győri Gábor; Kispest, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; BudafoK, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Pilisvörösvár (református templom) du. 2.; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (családi) dr. Lacknerné Puskás Sára; Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás (Jókai u. 7–9.) de. fél 12.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Irodalomóra Szabó Magdáról

► A marcaltői Kmety György Evangélikus Általános Iskola és Óvoda vendége volt április 29-én a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Közművelődési Főosztályának vezetője, a Szabó Magda Szellemi Öröksége Alapítvány elnöke, dr. Szurmainé Silkó Mária, aki a négy esztendeje elhunyt Kossuth-díjas íróval, költővel, műfordítóval kapcsolatos emlékeit osztotta meg a diákokkal. Az előadó igen közeli jó barátja, segítője volt Szabó Magdának, közvetlenül halála előtt Ajándékomat megbecsüld! – Töredékek Szabó Magda életművéhez címmel könyvet is írt életéről.

Szurmainé Silkó Mária a marcaltői evangélikus iskolásoknak vetített fotók segítségével mesélt Szabó Magda életének kevésbé ismert momentumairól, műveiről, s ezen keresztül buzdította őket az olvasásra. Az író regényei közül kiemelte a második világháború idején, 1943 ősze és 1944 márciusa között játszódó, az árkodi Matula Leánynevelő Intézet világát és a kis Vitay Georgina kalandos sorsát bemutató Abigélt, amely a felső tagozatos diákok kötelező olvasmánya.

Szabó Magdának életformája volt az írás. Ha nem ült éppen az írógép-nél, akkor is írt: bekebelezte, rögzítette, rendezte magában mindazt, amit látott. Hihetetlen munkabírással dolgozott. Akármilyen nyúlt, magas irodalom lett a kezén – emelte ki az előadó.

Az író nő mélyen hívó ember is volt, a református főgondnoki tisztelet is betöltött egy ideig. „A te életeden csak az Úr fordíthat, és ha fordítani akar, akkor már meg is tette, és elrendelte a születésed percében, elkárho-

FOTÓ: KERECSENYI ZOLTÁN

Dr. Szurmainé Silkó Mária

zol-e vagy üdvözlösz. Ami a születésed és a halálad között történik, az nem számít. Az csak egy pillanat” – vallotta.

Az előadást követően Szurmainé Silkó Mária válaszolt az érdeklődő tanulóknak és pedagógusok kérdéseire, majd ismerkedett a település emlékeivel és intézményeivel, illetve megtekintette a szomszédos Malomsok evangélikus templomát.

■ – KZ –

Az Evangélikus Missziói Központ pályázatának köszönhetően április 29-én hagyományörző családi táncházat hirdetett meg a kajárpéci evangélikus gyülekezet, melyen több mint negyven (nem csak evangélikus) gyermek és felnőtt vett részt. A program a lelkész, Smidéliusz András rövid áhítatával kezdődött, a talpalávalót a Kobzos együttes adta, a táncokat Navratil Andrea népdalénekes, a népművészet ifjú mestere tanította. A tánc és a közös éneklés mellett a gyermekek közelebből is megismerkedhettek a megszólaló népi hangszerekkel. A jó hangulatú együttlét végén bőséges vendéglátás várta a résztvevőket.

■ JERABEK-CSEREPEs Csilla felvétele

Életfonal – táborozóknak

► Piliscsabán rendezte meg az 5. Életfonal evangélikus életvezetési tábor a KÖSZI, azaz a Keresztyén Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért. Az április 28. és május 1. között zajlott együttlét mottója „Egymás szemében” volt.

A tábor vezetője, Gengeliczki Barbara és csapata tartalmas és érdekfeszítő foglalkozásokat szervezte meg a hétvégére. A táborba 12–18 éves fiatalokat vártak a szervezők, akik

szövdésére, mind régi tábori ismerősök újratalálkozására.

A pénteki nap témájaként Kovács Áron lelkész, a tábor lelki vezetője a „Jézus és én” gondolatkört választotta. Délelőtt a táborozók kiscsoportokban boncolgatták a témát a kupa tanácsnak elnevezett kreatív, interaktív hittanórán, majd délután bibliodramatikus foglalkozás tette élményszerűvé a feldolgozást Pustai Julianna meghívott előadó vezetésével, azt vizsgálva, milyen módon tudunk Isten felé fordulni. Az áhítatok ezen a napon a tanítvány, Péter személyét állították a középpontba:

FOTÓ: MALÍK MÁTYÁS

számára április 28-án, csütörtökön kezdődött a játékos tanulás és élményekkel teli hitbéli fejlődés. Az első nap az ismerkedés jegyében telt, alkalmat kínálva mind új barátságok

az ő Jézus iránti rajongásán, majd tagadásán és végül bűneinek bocsánatán, elhívásán keresztül vizsgálták Isten és ember kapcsolatát és azt, hogyan lát minket Jézus.

A második teljes nap jellegéje „Én és a többiek” volt, előtérbe állítva a tizenévesek számára oly fontos témát: hogyan látnak minket mások, mennyire érdemes megfelnünk társaink elvárásainak, és hogyan vállalhatjuk saját magunkat és keresztyén elveinket a közösségben is? A Feuer Yvette meghívott előadó által vezetett dráma-foglalkozás célja is az volt, hogy elősegítse egymás jobb megismerését, és erősítse az egymás iránti bizalmat. Ennek érdekében számos nonverbális gyakorlatot (képiünkön) és szituációs játékot végeztek a fiatalok.

Persze nemcsak komoly beszélgetések töltötték ki a résztvevők napjait, jutott idő szórakozásra, vidámságra is. Rengeteg program közül válogathattak a táborlakók, a legjobban várt tevékenység pedig a televízióban is népszerű Beugró volt. A fiatalok részt vehettek sportjátékokon, filmvetítésen, keresztyén Legyen Ön is milliomos! vetélkedőn, valamint az érvelési készséget fejlesztő, nagy kérdéseket szórakoztató módon megvitató, Ön dönt! című vitán is.

A tábor nagyon jó hangulatban, értékes programokkal telt, mindenki vidáman és testben-lelékben feltöltődve tért vissza a hétköznapiokba: a fiatalok közelebb kerültek egymáshoz és a vezetőkhöz, fontos kérdéseket vitattak meg együtt, lényeges hitéleti tanulságokat vihetek haza, és együtt átélték egy keresztyén közösség megtartó erejét és örömeit.

■ MALÍK MÁTYÁS – PELLIONISZ PETRA

A párbeszéd idejének kezdete

Még március végén lehetett olvasni rovatunkban a tavaszi protestáns médiaműhelyen elhangzott, a közösségi médiával foglalkozó előadásnak a rövid összefoglalóját (*EvÉlet*, 2011. március 27.). A *kétévesek technológiája* című írás feladata az volt, hogy átfogó képet nyújtson elsősorban napjaink internetes közegéről és kultúrájáról, másodsorban pedig elhelyezze ebben a legnépszerűbb közösségi alkalmazásokat, mint amilyen például a *Facebook* és a *Twitter*.

E rovat szempontjából van valami közös abban a két jelöltben, akik nemrégiben a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben a püspöki tisztségre pályáztak: már indulásukkor lehetett tudni mindkettőjükéről, hogy Facebook-felhasználók. Vagyis olyan személyekről van szó, akik ismerik a Magyarországon jelenleg legnépszerűbb közösségi oldalt, és használják is. Az egyházkerület új püspöke, *Szemerei János* ráadásul csaknem meg is duplázta akkori – virtuálisan is összekapcsolt – ismerőseinek a számát, amely lapzártánk idején mintegy hatszáz főre rúg.

Jó pár éve az *iWiW* kapcsán – mondjuk így – számháború folyt: kinek van több ismerőse? Vagyis egyfajta népszerűségi mutatónak tekintették az ismerősök számát. Valójában nem is alaptalanul, hiszen egy-egy csinosabb lánynak vagy jóképűbb fiúnak a statisztikák szerint is több ismerőse volt, mint társaiknak. A képlet akkor sem volt persze egyértelmű és mindenkire érvényes, ráadásul a virtuális kapcsolatok hajhászása lehetetlenné tette

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

ennek a számnak mint mutatónak a használatát.

Sokat csúfolták akkoriban internetes telefonkönyvnek az *iWiW-et*, és az akkori rendszer tényleg más felépítést követett, mint jelenleg a *Facebook*. És pontosan ezért ért véget ez utóbbin a minél több barát bejelölésének hajszája. A *Facebook* üzenetfolyama – vagyis az a felület, amelyet bejelentkezve először látunk – ugyanis az ismerőseink által generált tartalmakat mutatja. Így értelemszerűen minél több az ismerősünk, annál több tartalom jelenik meg, és ebből egyre több olyan lesz, amely minket a legkevésbé sem fog érdekelni – például egy-egy olyan személynek a fotója, akivel mindössze egyszer találkoztunk egy régies régi eseményen.

Természetesen az ilyen rendszerekben kifinomult szűrési lehetőségek állnak rendelkezésre, vagyis könnyen megóvhatjuk magunkat a pusztán „zajnak” elnevezett jelenségtől. Az elmúlt hónapok során a *Facebook* változtatott az üzenetfolyamba kerülő anyagok algoritmusán, és egy intelligens és automatikus szűrőrendszert vezetett be. Ennek az a lényege, hogy csak azok a tartalmak jelennek meg nálunk, amelyek vélhetően tényleg érdekelnek minket. A kérdés, miképpen dönti el a rendszer,

hogy számunkra érdekes anyagról van-e szó. E sorok írója nem ismeri a pontos receptet, egyvalami azonban biztos: ha mi vagy az ismerőseink többször hozzászólunk egy másik személy vagy szervezet tartalmához, akkor onnantól kezdve a későbbi tartalmak is megjelennek majd nálunk.

Nemrég az egyik legismertebb hazai tanácsadó blogbejegyzésének a címe *Az év, amikor kiszúrtek téged a haverok* (<http://doransky.posterous.com/az-ev-amikor-kiszurtek-teged-a-haverok>) volt. A jelenségről azt írta, hogy a *Facebook* automatizmusának köszönhetően már most elkezdődött a folyamat, és egyben felhívta a figyelmet arra is, hogy a különféle szervezetek számára mostantól nem lesz elég a rajongói bázis növelése, ugyanis pusztán a kifelé irányuló kommunikáció nem feltétlenül fogja elérni a bázis tagjait, ha nem sikerül bevonni – válaszra, aktivitásra késztetni – őket.

S hogy mi köze mindennek az egyházi kommunikációhoz? A *Facebook* remek eszköz lehet a misszióra is, de csak abban az esetben, ha nem csak nekünk van mondanivalónk mások számára, ugyanis ez idővel már nem fog eljutni hozzájuk. Bántóan hasonlít ez a kép az üres templomban prédikáló lelkészhez. A *Facebookon* csak az oda-vissza kommunikáció lesz a járható út, a párbeszéd folytatása pedig nem egyszerű feladat, még ha mindennap van is mit mondanunk. De lesz-e *kérdésünk* minden napra, amelyre valaki válaszolhat?

■ NAGY BENCE

Boldoggá avatták II. János Pált

A Vatikánban május 1-jén *XVI. Benedek* pápa boldoggá avatta *II. János Pált*, aki 1978 és 2005 között a 264. római pápaként ült „Szent Péter trónján”.

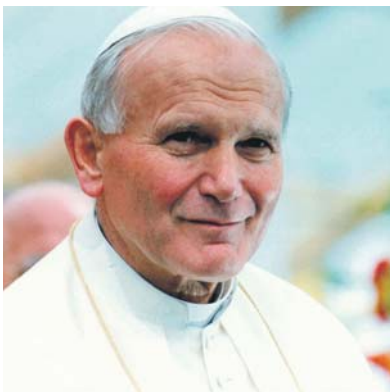
A lengyel származású *Karol Józef Wojtyła* 1920. május 18-án született a Krakkóhoz közeli Wadowicében. Szüleit és testvérét korán elvesztette, egyetemi tanulmányait a második világháború szakította félbe. Dolgozott gyárban, kőbányában, majd 1942-ben jelentkezett az illegálisan működő papi szemináriumba.

1946-os pappá szentelése után Rómában, a pápai egyetemen szerzett teológiai doktorátust. Rövid ideig falusi segédlelkész, majd a krakkói Szent Flórián-templom káplánja volt. Egyházi közösségét új módszerekkel szervezte, kirándulásokra, túrákra vitte a fiatalokat. A teológiai kar etika szakának elvégzése után a krakkói szemináriumban és a lublini egyetemen tanított. 1958-ban címzetes püspök, 1964-ben Krakkó érseke és metropolitája lett, 1967-ben *VI. Pál* pápa bíborosi rangra emelte.

Aktívan vett részt az 1962 és 1965 között ülésező II. vatikáni zsinat munkájában, bizonyítva: tisztában van az új egyházképpel, amely szerint a tekintélyelv helyébe a szolgálat, a kikötés helyébe az igehirdetés lépett. 1978. október 16-án, a harminchárom napi uralkodás után elhunyt *I. János Pál* pápa utódául – általános meglepetésre – a viszonylag ismeretlen Wojtylát választották meg. Ő volt 455 év óta az első nem olasz, egyben az első kelet-európai, és 58 évével 132 év óta a legfiatalabb pápa.

II. János Pál arra törekedett, hogy helyreállítsa a tanbeli egységet, megrendszabályozza a túlzókat, a tanító-

hivataltól eltérőket, és a katolikus egyház kormányzásában is új rendszert vezetett be. Sohasem tagadta meg gyökereit, lengyel hazája iránti szeretetét, a népi hagyományokban gyökerező Mária-tiszteletet, a munkásként szerzett tapasztalatokat, a lengyel zsidók deportálásának elítélését és a kommunizmus elleni harcot. Befolyása messze túlterjedt a Vatikánon, első, 1979-es lengyelorszá-

gi látogatása nagyban hozzájárult a kommunista rendszer bukásához.

Több mint húsz merényletet kíséreltek meg ellene. 1981. május 13-án a csodával határos módon élte túl, amikor a török *Ali Agca* közvetlen közelsről rálőtt a Szent Péter téren. Egészsége 1993-tól kezdett hanyatlani, Parkinson-kórban is szenvedett. 2005. április 2-án, nyolcvanöt éves korában halt meg, temetésére április 8-án került sor.

A 264 katolikus egyházfő közül csak *Szent Péter* és *IX. Pius* ült II. János Pálnál hosszabb ideig a pápai trónon. Ő volt a legtöbbször utazó pápa: 104 külföldi látogatása során 129 országot keresett fel, eközben a Föld-Hold-távolság háromszorosát tette meg. Magyarországon két alkalom-

mal: 1991. augusztus 16–20. között, majd 1996. szeptember 6–7-én járt. Mindenkinél több szentet és boldogot avatott, bíborost kreált. Megreformálta a kánonjogot, a katolikus egyház törvénykönyvét, elkészíttette az új katolikus katekizmust.

II. János Pál bocsánatot kért a katolikus egyház múltbéli bűneiért, törekedett az észak–dél ellentét feloldására, szót emelt az emberi jogokért. A lengyelen kívül kitűnően beszélt franciául, angolul, spanyolul, németül, olaszul, a hívőket rendszerint anyanyelvükön köszöntötte. Beszédeit maga írta, és a „pápai többes szám” helyett az egyes szám első személyt használta.

Halála után szokatlanul hamar, két hónap múlva megindította a boldoggá avatási eljárást utódja, *XVI. Benedek*. Az eljárás egyházmegyei szakasza pontosan két évvel II. János Pál halála után zárult le, majd 2009 decemberében *XVI. Benedek* a „tisztetreméltó” címmel ruházta fel őt.

2011. január 14-én közzétették, hogy *XVI. Benedek* pápa megtörténtnek ismert el egy II. János Pál közbenjárására bekövetkezett csodát, s ennek alapján elrendelte a néhai egyházfő boldoggá avatását. A Vatikán által összeállított, orvosokból, teológusokból, bíborosokból és püspökökből álló bizottság ugyanis csodának minősítette *Marie Simon-Pierre* francia apáca felépülését a Parkinson-kórból. Az apáca társnőivel az ugyancsak Parkinson-kórban szenvedett II. János Pál közbenjárásáért fohászkodott, s két hónappal a pápa halála után egy reggel arra ébredt, hogy visszanyerte mozgásképeségét, megfogalmazása szerint mintha újjászületett volna.

► MTI

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Örvendező keresztények

„Örüljetez mindenkor” – mondja Pál apostol, de elfelejtette hozzátenni: ki- véve, amikor úrvacsorát vesztek, mert az egy komoly, sőt szomorú alkalom, mivel ott bűneitek terhével szembesültök...

1957-ben Dániába kerültem, ahol nyaranként az ott élő magyar evangélikusoknak konferenciát rendeztünk. Egyszer dán feleségemet is elvittem, aki nem értett magyarul, de egy szó megragadta figyelmét.

– Mit jelent a „bűnös ember”? Mindig erről beszélnek – mondta.

Egy dán lelkész, aki Sopronban volt ösztöndíjas, és jól beszélt magyarul, így jellemezte az egyházi életet: a magyar igehirdetők a bűn ellen harcolnak, a dánok az evangéliumot (örömhírt) hirdetik.

Az ilyen általánosítások természetesen túlzóak, mégis elgondolkodásra kell, hogy készítsenek bennünket. Valóban így látja a mi istentiszteletünket az, aki nem abban nőtt fel, és nem így szokta meg?

A vasárnap reggeli istentisztelet örömmünnepe, a feltámadott Úr dicsőítése. Nálunk – az új *Liturgikus könyv* szerint – mégis a *Tízparancsolat* felolvasásával kezdődik. Nem hálaadással, nem dicsérettel, hanem avval az „adóslevéllel”, melynek követelését Pál apostol szerint (Kol 2,14) Krisztus eltörölte.

Ezután jön a számonkérés! Valóban bánod bűneidet, vagy csak megszokásból mondd el a bűnvalló imádságot? Ami még rosszabb: meg is kell ígérnünk, hogy ezentúl igyekezni fogunk, és jók leszünk.

A baj ezekkel a gyónási kérdésekkel nem is csak az, hogy nem igazi kérdések (mert csak egy előre megfogalmazott válasz van), a legnagyobb baj az, hogy megválaszolásuk feltétele a bűnbocsátnak, az úrvacsora vételének.

Ez a cselekedetekből megigazuló ember gondolatmenetét mutatja: megtettem, amit kellett, most már Isten elé állhatok. Az evangélium azt mondja, az üdvösségedért semmit sem tehetsz. *Sem bűnbánatod, sem igyekezted... nem üdvözít*, egyedül Krisztus, ingyen, kegyelemből. Miért kell hát ki-kérdezni a híveket, mi ez a számonkérés?

És mivel az istentiszteleten az első negyedóra a mi bűneinkkel telik el, nehezen tudok az örömről hangolódni. De bizonyára csak velem van valami baj. Bűnös ember vagyok.

SZILAS ATTILA (*Várpalota*)

Soproni siker a SZÉTV-en

A korábbi évekhez hasonlóan ebben a tanévben is megrendezték a szakmai előkészítő érettségi tantárgyak versenyét (SZÉTV), amelyen a szakközépiskolák 12. évfolyamos diákjai vettek részt húsz szakmacsoportból. Az egészségügyi szakmacsoportból 147-en indultak, a közelmúltban Szolnokon lezajlott országos döntőre 30 diákot hívtak.

A versenyt evangélikus intézmény tanulója, *Egresits Enikő* nyerte meg, aki a soproni Eötvös József Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola diákja. Osztálytársai közül *Mácsadi Dóra* 5., *Pápai Livia* 6., *Horváth Petra* 29., *Jagosits Zsanett* pedig 30. lett. Felkészítő tanáruk *Tóth Lászlóné Weisz Zsuzsanna* volt.

BALIKÓNÉ NÉMETH MÁRTA (*Sopron*)

FOTÓ: KOCSÁN KRISZTIÁN

Keresztények – ezért nem lehetnek többé nevelőszülők

A Derbyben élő, hatvanas éveiben járó *Johns* házaspár tizenöt gyermeket nevelt fel. A bíróság szerint a keresztény házaspár felfogása árthat a gyermekeknek. A két bíró a brit diszkriminációellenes törvényekre hivatkozva hozta meg határozatát, amelyben leszögezik: „Nagy-Britannia nem teokrácia, hanem szekuláris állam. ...Az, hogy valaki vallásos meggyőződés alapján él – bármennyire hitelesen és bármennyire régi vagy tiszteletreméltó vallás követőjeként –, önmagában sohasem mentheti fel a hívőt a világi törvény hatálya alól.”

A bíróság elismerte, hogy ellentmondás feszül a nemi irányultságról szóló rendelkezés és a vallási diszkriminációt tiltó törvény között, ám úgy vélik, nevelőszülők esetében „a nemi irányultságra vonatkozó rendelkezéseknek elsőbbséget kell élvezniük” a nevelőszülők vallásszabadságával szemben. Határozatuk kimondja: a hatóságok megkövetelhetik, hogy az állampolgárok pozitívan álljanak a homoszexuális hajlamhoz és viselkedéshez. Véleményük szerint a *Johns* házaspárral szemben nem történt vallási alapú megkülönböztetés, mivel – mint fogalmaznak – nem keresztény hitűk, hanem erkölcsi nézeteik miatt vonták meg tőlük a nevelőszülőség jogát.

A brit székhelyű Keresztény Jogi Központ igazgatója, *Andrea Williams* az esettel kapcsolatban rámutatott: a brit igazságszolgáltatásban „az utóbbi időben egyre gyakrabban értelmezik úgy a törvényt, hogy a homoszexuálisok jogait a lelkiismereti szabadság elé helyezik. Az elveikhez ragaszkodó keresztények a közélet fontos területeiről szorulnak ki. Ha a keresztény erkölcs káros a gyermekek nézve és elfogadhatatlan az állam számára, vajon hány évnek kell eltelnie, míg a saját gyermekeiket is elveszik a keresztény családoktól?” – tette fel a kérdést az igazgatónő.

A *Johns* házaspár ügyében született döntés mérföldkő a társadalom életében, és – ami az anglaszász jogrendben különösen fontos – jogi precedenst teremthet. A nemi irányultságról szóló brit törvény korábban is sok vitát kavart; valamennyi angol katolikus örökbefogadási szervezetnek be kellett szüntetnie működését, miután egy bizottsági döntés kimondta, hogy nem utasíthatják el az egynemű párok örökbefogadási kérelmét. Az utolsó ilyen intézmény 2010 augusztusában szüntette be tevékenységét – írta a Catholic News Agency hírigyűnkéség.

► *Magyar Kurír*

HÍREK, HIRDETÉSEK

A farkasréti ökumenikus esték kö-
vetkező alkalmán, május 9-én, hét-
főn 18.30-kor *Rosz-Nagy Szilvia*
evangélikus iskolalelkész és *Nagypál*
Szabolcs római katolikus világi teo-
lógus (Békés Gellért Ökumenikus
Intézet, Pannonhalma) *Aszkézis az*
egyház egységéért címmel tart elő-
adást és vezet beszélgetést. (Evangé-
likus–református templom, Buda-
pest XI. ker., Németvölgyi út 138.)
Sok szeretettel várunk minden ér-
deklődőt!

A rákosszentmihály–sashalmi evan-
gélikus gyülekezetben (1161 Buda-
pest, Hősök tere 10–11.) minden
hónap második keddjén, legközelebb
május 10-én 19 órától Taizé-ima és
énekegyüttlét. Minden alkalommal
van igehirdetés is. Információ:
http://gyertyafeny.lutheran.hu.

HALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mind-
azokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága anyukánk, nagymamánk,
dédikénk, *Blatniczky Jenőné* született *Kendeh-Kirchknopf Sára*, a Cin-
koti Evangélikus Egyházközség volt papnéja és kántora április 20-án,
életének 98. évében hazatért teremtő Urához. Temetése május 4-én volt
a Cinkota-Illonatelepi temetőben.

A gyászoló család

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBÖTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített,
külföldön is elismert magyar termékeket
gyártunk a harangokkal kapcsolatos
bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok fel-
újítása, villámvédelem kiépítése.
29 év referenciával. Bede László,
30/943-5089.

Sztehlo Gábor könyvtárából német
nyelvű egyházi-vallásos témájú köny-
vek dedikálva, évszámmal jelölve el-
adók. Érdeklődni: 70/413-0326.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 8-ától május 15-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
6.00 / Tenkes Rádió (Siklós) <i>Lélekhangoló.</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.tenkesradio.hu) 7.10 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 10.04 / Kossuth rádió <i>Református istentisztelet</i> <i>közvetítése Körmendről</i> Igét hirdet Szabadi Iván lelkipásztor 10.20 / m1 <i>Evangélikus magazin</i> 10.55 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Jubilate Deo</i> Évszázadok egyházi muzsikája 21.04 / Kossuth rádió <i>Május</i> Szép Ernő jelenetét rádióra alkalmazta Sári László	10.00 / Torony Rádió (Békés) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása 11.45 / PAX <i>Jézusnak zenélek</i> (koncertfilm) 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház fél- órája 14.50 / Duna Tv <i>Lyukasóra (irodalmi műsor)</i> 21.40 / m1 <i>Őfelsége pincére voltam</i> (cseh–szlovák film, 2006) (114') 22.22 / Bartók rádió <i>Pergolesi: Stabat Mater</i> 23.00 / HBO <i>A bátrak igazsága</i> (amerikai háborús filmdrá- ma, 1996) (112')	5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 15.30 / Duna Tv <i>A lelkemben élő hegy –</i> <i>A Zengő</i> (magyar ismeretterjesztő film) 19.35 / Bartók rádió <i>Mozart: Figaro házassága</i> (négyfelvonásos vígopera) 18.00 / Viasat History <i>Poncius Pilátus: Az ember,</i> <i>aki megölte Jézust</i> (ismeretterjesztő film) 21.00 / Duna Tv Csontváry (magyar játékfilm, 1976) 22.30 / Kossuth rádió <i>Esti beszélgetés – tudományról</i> 23.30 / RTL Klub <i>XXI. század – a legendák ve-</i> <i>lünk élnek</i> Valutabűntett	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől</i> <i>fogva...”</i> A református egyház félórája 17.00 / PAX <i>Kerékpártúra egyháztörténeti</i> <i>utakon (útifilm)</i> Iskolatemplomok 20.30 / m2 <i>Mindentudás Egyeteme 2.o</i> Beszélgetés a szemantikus webről 21.00 / Duna Tv <i>Perепуты</i> (orosz játékfilm, 1981) (93') 21.45 / m1 <i>Így készült (kanadai–angol</i> <i>filmszatíra, 2010) (90')</i> 23.00 / Bartók rádió <i>Jazzport</i> Válogatás Michael Bublé (ének) és Lee Ritenour (gitár) felvételeiből
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 11.05 / Kossuth rádió <i>A Hely</i> (riportműsor) 12.50 / TV2 <i>Szent György és a sárkány</i> (angol–német kalandfilm, 2004) (88') 14.55 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> „Ne féljetek!” 18.00 / PAX <i>Invocatio Musicalis</i> (egyházzenei műsor) 23.30 / Bartók rádió <i>Ars nova.</i> Benne: Krzysztof Penderecki: Stabat Mater (1960) 23.50 / Duna Tv <i>Álomból valóság</i> (magyar dokumentumfilm) Hangszerekből bútor – A lovas íjász	13.07 / Bartók rádió <i>A cappella bérlet.</i> Benne: Vytautas Miskins: Gloria Einojuhani Rautavaara: Credo 13.30 / PAX <i>Sarepta</i> (dokumentumfilm) 13.45 / m2 <i>József Attila: Amit a szívedbe</i> <i>rejtesz</i> 18.15 / Filmmúzeum <i>A Pál utcai fiúk (magyar</i> <i>ifjúsági film, 1968) (105')</i> 21.40 / m1 <i>Szindbád</i> (magyar film, 1971) (90') 22.05 / m2 <i>A semmi ágán</i> (amerikai film, 1991) (102') 23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> Thierry Escaich játszik a bu- davári Mátyás-templom or- gonáján	9.00 / m1 <i>Delta</i> (tudományos műsor) 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Zenebeszéd</i> Bach: Fürchte dich nicht – motetta BWV. 228. 16.20 / m1 <i>Magyarország története</i> Élet a török félhold árnyékában 19.05 / Duna Tv <i>Csiky Gergely: A nagymama</i> A Nemzeti Színház előadása felvétéről 21.05 / Duna Tv <i>A nap birodalma</i> (amerikai játékfilm, 1987) (146') 23.20 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Franck: Prelúd, korál és fuga	8.04 / MR6 – A régió rádiója <i>Kapocs (ökumenikus műsor)</i> 10.04 / Kossuth rádió <i>Metodista istentisztelet</i> <i>közvetítése Nyíregyházáról</i> Igét hirdet: Hecker Márton körzeti lelkész 10.20 / m1 <i>Kérdések a Bibliában</i> 10.30 / m1 <i>Református magazin</i> 10.55 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 11.30 / m1 <i>Evangélikus templomok</i> (ismétlés: m2 / 14.30) 15.05 / Bartók rádió <i>Beszélgetések az egyházzénéről</i> A magyar nyelvű genfi zsol- tárok 400 éve 21.25 / m2 <i>A Mester és a Margarita</i> (lengyel tévéfilmsorozat) 4/1. rész

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Bízzatok benne mindenkor; ti népek, öntsétek ki előtte szíveteket, Isten a mi
oltalmunk! Zsolt 62,9 (1Pt 5,7; Jn 10,11–16/7–30/; 1Pt 2,21b–25; Zsolt 23) Erős
vár a mi Istenünk! Evangélikus köszöntésünkben nem csak Isten hatalmá-
ra utalunk. Hangot kap benne a bizalom és az őszinteség is. Ha rá hagyat-
kozunk, Isten ereje elveszi az erőtlenségünket. Ha teljes nyíltsággal közele-
dünk felé, Isten kilép az elrejtettségből, és megismerteti velünk akaratát.

Hétfő

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtíttetnek.
Mt 5,6 (Zsolt 103,6; 4Móz 27,12–14/15–23; Róm 16,1–16) Ki gondolta vol-
na, hogy az éhezés és a szomjúság a boldogság forrása lehet! Nem azok szá-
mára, akik ételre és itálra vágnak, hanem azoknak, akik az igazságot kere-
sik. Meglehet, soha nem találunk rá, de nem is mondanak le róla soha. Úgy
tűnik, hogy olykor az igazsághoz való ragaszkodásunk válik magává az el-
érendő igazsággá.

Kedd

Legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is! Mt 6,10 (Ézs
64,7; 1Kor 4,9–16; Róm 16,17–24) „Be van fejezve a nagy mű, igen. / A gép
forog, az alkotó pihen” – írja *Madách Az ember tragédiájában.* Mintha Is-
ten a teremtés után nemtörődöm módon magára hagyta volna a világot. Pe-
dig ő nemcsak a mennyországot működteti, de figyel a földi mindennapok-
ra is. Teremtő szándéka és akarata változatlan, függetlenül a tértől és az idő-
től, amelyben élünk.

Szerda

Vigyázzatok tehát, hogyan hallgátjátok! Lk 8,18a (Ám 8,11.12b; Jn 17,20–26;
Róm 16,25–27) Ha csak a magunk élvezetére tartogatjuk Isten ajándékait, el-
veszítjük őket. Minél inkább továbbadjuk azonban, annál többet kapunk be-
lőlük! Csak az igazán a mienk Isten javaiból, amit kamatoztatni tudunk. Jé-
zus szava arra tanít, hogy nem csupán az igehirdetés minősége fontos, de
az igehallgatásé is.

Csütörtök

Egyedül te ismered minden embernek a szívét. 1Kir 8,39 (Róm 8,27; Ef 4,8–
10/11–16; 2Sám 2,1–11) Egy országosan ismert szívsebész úgy tartja, hogy a
gyógyítás szent cselekmény, mert a teremtés legnagyobb lényét kell meg-
menteni. Azért nyilatkozik így, mert nemcsak biológiai lénynek tekinti az em-
bert, hanem Isten gyermekének is. Isten számára sem csak egy szerv a szí-
vünk, hanem életünk regénye, melynek minden sorát kívülről tudja.

Péntek

*Hiszen nincs is messzire egyiküinktől sem; mert őbenne élünk, mozgunk és va-
gyunk.* ApCsel 17,27–28 (Zsolt 139,9–10; Mt 26,30–35; 2Sám 5,1–16) Pál apos-
tol számára a távolság és a közelség nem egyszerűen fizikai fogalom. A bá-
nya mélyén dolgozó éppoly közel lehet Istenhez, mint a csúcstámadásra in-
duló hegymászó. A zsoldáros is így szólt Istenhez: „*Ha a mennybe szállnék,*
ott vagy, ha a holtak hazájában fekédnék le, te ott is ott vagy. Ha (...) a ten-
ger túlsó végén laknék, kezed ott is elérne (...) engem.” (Zsolt 139,8–10)

Szombat

*Jézus egy kissé továbbment, arcra borult, és így imádkozott: „Atyám, ha lehet-
séges, távozzék el tőlem ez a pohár; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én aka-
rom, hanem amint te.”* Mt 26,39 (Zsolt 119,109; Jn 14,1–6; 2Sám 5,17–25) *Mar-*
tin Buber vallásfilozófus szerint az ember akkor lesz igazán önmaga, ha képes
rácsodálkozni a másik lényére. Az ember akkor igazán ember, amikor az Istent
szólítja „te”-nek. Az ember akarata akkor személyes és erős, ha feloldódik Isten
akaratában. Jézus gyenge maradt volna, ha nem issza ki a szenvedés poharát.
Akkor volt azonban a legerősebb, amikor ki tudta mondani: nem én, hanem te.

■ DR. BÁCSKAI KÁROLY

HIRDETÉS

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány felvételt hirdet Protestáns
Felsőoktatási Szakkollégiumába (1121 Budapest, Eötvös út 35.)
Információk a szakkollégiumról és a felvételi feltételekről a
www.mpta.hu honlapon vagy az 1/391-9050 telefonszámon hétfőtől csü-
törtökig 9–13 óráig. A jelentkezés beérkezési határideje 2011. május 23.

HIRDETÉS

A Lutheránia énekkar közreműködik az MR3 – Bartók rádió *Zenebeszéd*
című műsorában május 14-én (szombaton) 15 óra 5 perctől. A Lutherá-
nia *Johann Sebastian Bach Fürchte dich nicht* kezdetű motettáját
(BWV. 228.) adja elő. A műsorvezető *Kamp Salamon* karmester. A fel-
vétel a Magyar Rádió 6-os stúdiójában készült 2011. március 19-én.
Evangélikus templomokat mutat be a Magyar Televízió május 15-én
(vasárnap) délelőtt 11 óra 30 perctől az m1-en. A félórás filmben Nemes-
kér, Celldömők, Vadosfa és Nemescső lutheránus hajlékaival ismerked-
hetnek meg a nézők. Az adást aznap délután 14 óra 30 perctől az m2-n
ismétlik.

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek
referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lu-theran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölnetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

